

పి రి క.

ఏతద్గ్రంథము గంజాము మండలములోని కొరుపోలు గ్రామకాపుర
స్తులగు చాగంటి-వెంకటకృష్ణయ్య గారిచే నేటికించుమించుగ నిరుపది సంవత్స
రములకుపూర్వమే రచించబడి పసిబాలురచే పూర్వపులిపిననుసరించి అనే
కస్థాలిత్యములతో వ్రాయబడిన ప్రతిప్రకటనసమితము గ్రంథకర్తగారి య
నుమతిపై మామిత్రులవలన మాకార్యస్థానముజేరినది. వ్రాతప్రతియందనేక
స్థాలిత్యములు కలిగియున్నను గ్రంథజైలి మిక్కిలి మాధుర్యముగ వీనులకి
పు గలిగించుటంబట్టి ఏతద్గ్రంథము మా స్వాతంత్ర్యముననే ముద్రించి ప్రచు
రించుటకుపక్రమించి గ్రంథములోని వ్రాతతప్పులనేకముల సవరించితిమిగాని
కొన్నిపుటలుముద్రించునపుడు కార్మాంతరమున మఱియొక గ్రామమునందు ని
వసించవలసివచ్చుటచే అందందుకొన్ని అచ్చుతప్పులు నిలచుచువచ్చినవి గాన
అట్టివానిని ప్రత్యేకముజేర్చి శుద్ధపత్రికయందు బ్రచరించినారము. ఇంకను
ప్రమాదవశమున నెచటనైన పొరపడినచో సవరించి చదువుకొనుటయేగాక
రెండవసారి ముద్రించునప్పుడట్టిలోపములను సవరించుకొనుటకనువగుటలు
మాకును తెలిపి మావందనములందగోరుచున్నారము. ఏతద్గ్రంథ స్వాతంత్ర్య
ము గ్రంథకర్తల వలన మాకొనగబడినది గనుక గవర్నమెంటువారి కాపి
రయిటు చట్టముననుసరించి ఇందలి స్వాతంత్ర్యమున మేమేరిజస్టరు చేయిం
చుకొనడమయినది.

డి ౩—౧౦—౧౯౪౪.
యేలూరు.

సత్తిరాజు-సీతాదామయ్య.

శ్రీరస్తు.

శుభ మస్తు-అవిఘ్న మస్తు.

హైమవతీపరిణయం,

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీహవ్యకృతాచార్యునామ శ్రీమల్లగోపాలసామ్రాజ్యసత్యో
 సహనాన ధవోల్లోలస్తనాకీర్ణగం! ధాలంకారవివధామానవనమాణాలం
 క్షోరస్మగ్-గోపాలస్వామినిగొల్తు చిత్తమున మద్భావార్ధచంద్రికిన్||౧|| ఊ
 యిసుతాకుచద్వయసమంచిత కుంకుమ పంకసంతలా! ముద్రితపనవక్షుజఘ
 ఘోరవచాట నరసాత్రుడ! జ్ఞాద్రిరధాంగుడజ్జజ్జముఖామర పూబితపాదస
 ప్త్యకౌ ధా! హా! ముంభ విశ్వముక్త పామతియై మముఁబ్రోచు గావుతన్||౨||
 శ్రీమహామల సద్భవివరమునంశ్యం గానైయే దేవతాస్తోమంబున్ సునకానిస
 ప్త్యహని సందకోహంబు సేవింపవా|| గ్రాహారత్వ సమేక్షడై సునసన్యాస ప్రవీ
 ర్ణోద్వల! ల్యామస్త్వంసగు ధాతయిచ్చు సకలైశ్వర్యా యురారోగ్యమున్||౩||
 ఊ|| యిందోయిందో శకహృదయేష్టనివాస ప్రపుల్లహల్ల కోన్మందీరసుందరూన
 దివ్యమాన కుంభలజాత సనాతేంబిందీరసుందరాంగి ఘనదివ్యవిభూషణభాగ్య
 గానిదన్మందీరమందు నిల్చిసుషమా వరసంపదవిచ్చు గావుతన్||౪|| ఊ|| పాణియు
 గంబు ఫాలమువళాగుగజేర్చినప సు-రింతు శ! ర్యాణికిచంద్రశేఖరు రాణికి
 గాంధీ చారునైకత|| శ్రోణికి చంచరీకవయ సుందరవేణిసోపితామరశ్రేణికినూ
 ప్తపుల్లనగరసీమసాణికి కిరవాణికిన్||౫|| సీ|| వనజాశభవవక్త్ర సరదివ్యసౌదా
 గ! సంశయవాసనోచాగుళాస! జేవేంద్రముఖదేవదేవనమగ్నత! పాదకం
 జాతయేంద్రమహాద! చానకపారదగారదర్శనచారు శక్తిగయే శాగహరి||౬||
 గగనగర్భాశకంజాచా చాకరగుహాంసహాసానమందు శోభ! యిందోయిందో

ణి నీలాభ్రవేణి! పరమకళ్యాణిపల్లచపాణివాణి! నాదుజీవశ్చగ్రమున నిశే
దరీముగ! ఘనవచోగుంభనలూసంగి మనుచు గాత॥౬॥ సీ॥ ఎవ్వనిబింబ
హేమాంబు జోద్భవభవానీధవభవనమయ్యె! నెవ్వనిపాదాబ్జమీస్పృ
గమస్తావరతిర్యగాధారభూత! మెవ్వనిచేజోమహిమసర్వజంతుపీడతత
దంతకంఠీరవంబు! యవ్వనిసన్నంతమీజనసంచయబ్రహ్మహత్యాదిగపా
రము! అట్టిభగవంతురుచికాంతునంశుమంతు! సనఘతరశాంతునతదాంత
కృతాంతు! సురవనవసంచుసుస్వాంతు! గిరినిశాంతుపద్మనీకాంతుజపియ
బ్రస్తుతింతు॥౭॥

క॥ గణనాథుని సన్నతసుర! గణనాథుని నిత్యతుషిత గణనాథ
గణనాతీతునిసతవా! గణనాథుని గొల్తుకావ్యఘటనార్థమతిన్॥౮॥ క॥ ఇను
జబుధగురుకవి! శనిరాహుద్యజులగొల్తు సంతోషముచే! ఘనవాహనాది
వినుతీకదగణే! తునతివివేకప్రాధీన్॥౯॥ క॥ కవితాశాభాస్తితియై! ప్రవిష
ఘగోక్తిరామరామయటచుకై! రవమొనరించెడి వాల్మీకివన ప్రీయకీరమ
కేల్గొడ్డువాగిన్॥౧౦॥ సీ! న్యాసశంకరులకు వందనంబొనరించి! కాళిదా
ప్యకరుణవదసి! భారవికవితా ప్రభావంబు వినుతించి మాఘసత్రువికసమ
రించి! బాణదండులకతిభక్తితో బ్రణమిల్లి శ్రీహర్షభవభూతసేవజేసి! శ్రి
మయూరులసూజలు గావించి! జయదేవచోరులసన్నతించి! వ్యాకరణశా
పండితవరులగొల్చి! న్యాయశాస్త్రవికారదచ్చాయజేరి! అమరశాశ్వత
హలాయుధాది! కావ్యనిర్మాకరైల కరుణగోరి॥౧౧॥ ఉ॥ అన్నయమం
తకవినాహ్యుని భాసురుసోమయాజి! పెద్దచ్చను శూరయాహ్వాయునుదా
లక్ష్మణకూచిరుంచితి! స్కన్ననురామలింగకవిమాన్యముఖాంద్రకవీంద్రకొట
మన్ననజేసివేడదను మత్రువితామృదువాక్యనిధిన్॥ ౧౨॥ మ॥ రసికాధీశుః
టకాది పరశాస్త్రప్రోక్తనానార్థభావనదాశిష్యునికాయబోధకుని సర్వ
శసంస్తుత్యునా! య సమానోజ్వలశేము పీఠునునివిద్యాపూర్ణకరాన్వయా
రోజారిని యపృశాప్రిగురునిన్! బ్రితిన్సులిన్చేసెదక॥ ౧౩॥ ఉ॥ అష్టకక్లర
శ్వరసభాంతరసన్నతకీర్తిశాలి భూచిష్టజనోపకారకరసే వితపాః శిష్టః
త్య సుద్గోష్ఠినివైభవేంద్రు కవికోటిశిఖామణి కృష్ణమూర్తిని॥ ఇష్టః సభా
జలధీశకళానిధి నాగ్రయంచెదన్॥౧౪॥ ఉ॥ దిక్కులకీర్తికామనరగేవ మికి
పూజ్యవిద్యచేతికగనసోమయాజి! సమదివ్యకవిత్యవచోభిరామునిక
ర్తిచేవలయుమిక్కిలివంశపయోధిసోమునిక॥ మఘవతోడగొల్లెదనుమ

సత్కవి సార్వభౌముని॥౧౫॥ శా॥ శ్రీమత్సర్వ సృపాలశేఖర సభాజేగీయ
మానాంచితోద్దామ ప్రాభవసంస్కృతాంధ్ర కృతులందైవాళిమెప్పించిత॥ తాన్
మర్థ్యంబునదేజరిల్ల భువిసాక్షాత్సంక జాతుండనా॥ మామాతావ హుడైనజగ్గ
కవినిన్నునించి కేల్యోద్భేద౯౧౬॥ శా॥ ఆప్రేయాఖ్య పవిత్ర గోత్రభావుగో
త్రాధీశ్వరస్తుత్యచారి॥౧౭॥ రాఘవపాండవీయ వసుచారిత్రాది కోశస్తవాక్కి
త్రార్థజ్ఞుని సత్కవిశ్వరుని లక్ష్మీనారసింహస్వాఖ్యుని॥ మిత్రుంతత్వవిదుండుద
గజుని నెమ్మింగొల్పిన శ్రాంతము९౧౮॥ ఉ॥ ప్రాణసమానబంధు పరిపంధిన
మూహబలాహకోజ్జగ॥ త్వాణునినుందరాంగజిత పంకజబాణునిత్యపూజిత॥
స్థాణునిమేదిశీరమణసన్నతసర్వక శాప్రవీణుని॥ జాణునుపూశ్వవంశభవచంద్రుని
మంగయమంత్రమెచ్చెద౯౧౯॥

తే॥గీ॥ సుకవిపరభృతవాక్యముల్ గుకవిగాక పత్నులకువిన ప్రియములేప్ర
తిదినంబు॥ సుకవిపరభృతవాక్యముల్ గుకవిగాక పత్నులకు వినప్రియములేప్ర
తిదినంబు॥౧౯॥ క॥ అనియిచ్చదేవతావందనమును పూర్వకవివర్ణనమును గురు
వందనమును కుకవులించయి॥ నొనరించికడవేడొగ దురనుల్లములోనన్॥౨౦
క॥ మనమైమితవరిణయ॥ మనుశ్యంగారప్రబంధ మతివేషకతో॥ నొనరింప
బూనియొకృతి॥ కనఘంజెవ్వాడునాధు డొనోయనుచున్॥౨౧॥ ప॥ అనివిత
రింపుమచ్చసమయంబున॥౨౨॥ సీ॥ నీలదేమూతాంతరాళసంచారచంచలరీతి
సిరియెనె స్రవిజలంగ॥ పాగదికూటస్థభానుగరచింబంబుడంబునతలకిరీటంబు
మెరయ॥ నీలాద్రిపాపర్థదాలాతపంబు చందాబుచనంగవస్త్రంబుమెరయ॥ శ
రణాగతులగావ బిరుదుగట్టిరీతి సుజశాఖసయిబాటబొందు మెరయ॥ పాంచ
జన్మసుదర్శనప్రభునింక॥ కౌస్తుభాదులకాంతులుకడలబర్వ॥ లీలనోదూరి వే
ణుగోపాలమూర్తి॥ స్వప్నమునబల్కెననుగాంచి నదయడగుచు॥౨౩॥ సీ॥ నీ
ప్రపితామహుండీప్రపంచ ద్విజరంశరత్నముభగవత్ప్రధాని॥ నీప్రపితామహుండీ
ద్ధనిరతాన్న దానవర్షితకీర్తివేంకటకృష్ణచంద్ర॥ నీతండ్రిసర్వవిద్యాతంత్రమం
త్ర వస్యేంద్రమంత్రరామయ్యచంద్ర॥ నీపెదతండ్రికాశీపుర నేత్యంతరద్విజ
నుతుమతిరపతిచంద్ర॥ శివసతండ్రిన్నభూపసభాంతరా వాక్యశౌర్యుడుభగవ
త్ప్రధాని॥ నీచినపినతండ్రినూచక్రబంధు చింతామణి యనదగుకామమంత్ర॥ నీ
చినపినతండ్రిమాదరతాబ్జభక్తున్నత తేజుడువృన్నమంత్ర॥ నీమాతవనితాశిరో
మణిసుచరిత్ర॥ పరగునికరంబు సరసమాంబ॥ నీయగ్రజన్మదునిరుపమకవితా
ప్రసిద్ధులత్మీయసహమంత్ర॥ నీవుచుత్పదభక్తసంపీఠితార్థ॥ జనదయోది

తకవితాప్రకస్తిమతిని యవనిసాత్రేయగోత్రసంభవప్రకస్తకీర్తిచాగంటివేం
కటకృష్ణకుంతి॥ ౨౪ క॥ నీమదినిజేయబూనిన హైమవతీపరిణయంబు నన్న
తగ్గతగా నీమీయిచ్చినపిమ్మట జేమముసమకూరునీకు ఊతిలోకమునన్॥ ౨౫
క॥ కృత్తితీపతులకొసంగిననతికుతుకముతోడనిత్తురర్థముహార॥ ప్రతేతులవేటి
కీవాటికిప్రతిగానిచ్చెదనునిహపర ప్రాభవముల్॥ ౨౬॥ వ॥ అనిపలి-యడైపుం
డంతర్వితుండైన నంతటమేలూగించివద్దాద్భుతవారావారమగ్నమానసుండ
నైమదియపుణ్యంబునపురాంపురుషుండైన సరోజనేతుండ గన్వేషింతుకన్న
కుభంబెన్న నెయ్యదియదియునుంగాక॥ ౨౭॥

గీ॥ అఖిలసద్వస్తుతతిగల యబ్జనేత్రుడా కుచేలునియటుకులకానపడిన
రీతిసేజేయబూనినకృత్తియడుగుటచిత్రచిత్రంబులీతసిచిత్రకథిలూ॥ ౨౮॥ చ॥ క
లగనిమేలటంచు ఘనకార్యదురంధరుడగ్గరాజు నాత్యలఘుని నుండరాహ్వయుని
నంచితభక్తినిబుచ్చిరాజునిం బిలిచిప్రబోధరుల్ వినగవీత్రిజనంపగ న్నవ్నమలత
యుం బెలిపినసంతసించితమ తెల్విగనంబడబలిరట్టులన్॥ ౨౯॥ గీ॥ అన్నమనపుణ్య
మునకృత్తియడిగహరిశు భస్మశ్రీఘమనేపరపాటిదలచి వేణుగోపాలమూర్తికి
పేళనానగుమనిన నేనునుసంతోషమాతృనొంది॥ ౩౦॥ షష్ఠ్యంతములు॥ క॥ శ్రీధ
రునకుమందరవసుధాధరధరునకువపుర్జితప్రాప్తపృథ్వా రాధరునకులత్పీకృతభూ
ధరునకువిభవవిజితపురుహూతునకున్॥ ౩౧॥ క॥ శ్రీదునకుత్యాగపీడకశ్రీదున
కుఁడుతోవిహాసితశివచంద్రశరత్కాదునకువేదనన్నుత పాదునకునిర స్తనర్వభ
వఖేదనకున్॥ ౩౨॥ మాధవునకుసతతసుతోమాధవునకు రక్షితేంద్రహానివచు
రామాధవునకుసురజనవనమాధవునకుభక్తలోకమందారునకు॥ ౩౩॥ షష్ఠున
కుసతతపాలితజిష్ఠునకుసమస్తభక్తజీవనవరవధిఃష్ఠునకుసహిష్ఠునకుం కృష్ణున
కుంగోపికాపరిచరిష్ఠునకు॥ ౩౪॥ క॥ హరికింరక్షితకాననకరికిం విజితప్రమదమ
కరికింనరకే సరికింపాలితపద్మజహరికింరెచుమత్తనాగహరికిందరికి॥ ౩౫॥ గో
పాలచక్రవర్తికి గోపాలప్రముఖదేవకులపాలునకు॥ గోపాలవాహనఘనకు
గోపాలపుడనునకును గోపానినకు॥ ౩౬॥ అభ్యుదయ పరంపరాభివృద్ధి
గానాయెనర్పంబూనిన హైమవతీపరిణయంబునకుక ధాకృమంబెట్టిదనిన॥ ౩౭॥
క॥ పుణ్యంబుపుణ్యజలలావణ్యంబుమునీంద్రముఖ్యవాసాఖిలసాధ్యులంబునైమి
శాఖ్యారణ్యంబుజెలం గెమున్నరణ్యంబులలాన్॥ ౩౮॥ చ॥ హరులుమదేభసంఘము
లువ్యాఘ్రసమూహముగోచయంబుల౯ హరులునునీలకంఠములుగోఘుభుగు
న్దురుపువ్వుకాశుల౯ హరులునాజాతివై రములునకగడమానునుసఖ్యమూను

తద్వశముని రాజీనాథుకృతవణితపూతతపోబలంబున॥౩౯॥ఉ॥ అక్కడశౌ
నకాదిముసులందరునొక్కమహాధ్వరంబు! పెన్మక్క-వతోడజేయమునిమ్మోన్ముడు
సూతుడుగానవచ్చిన॥ పెక్కులుమానిచేకథలు బ్రీతిజనింపగవిండువెడలతో
నక్కరుణాసముద్రునకునందరుమోసులుబలిగరిట్టుల॥ ౪౦॥ క॥ పూతచరిత్రు
డపుసుబహుస్థితశృతికోవిదుడవు నిఖిలాగమః! జ్ఞాతుడవుసర్వసుగుణోపేతుడవు
మునీంద్రమునముప్రీతంబొందె॥ ౪౧॥క॥ పరమునిహితహైమవతీ! పరిణయకథ
పినగగోరితార్ధింధిచితమిప్పురమి కథదట్టమిమ్ములపరమానందాబ్ధిదేవుభావింప
గదె॥ ౪౨॥ చ॥ అనవినిసూతుడట్లనయెనమ్మనచందుర్లతోడవెడలతో! ననఘ
చరిత్రులారయిదిన్యాయమెసర్వకథాజశేముషీ! ఘనులగుమీరుమవ్వడుగుకారణ
మారయమత్పురాకృతాభినవతపోపశేషభవజనభవత్యరుణాకటాక్షమే॥ ౪౩

క॥ ముసులారసంలతాశ్రితి! వసులారసమస్తలోకవందితులారా! ఘ
నులారమోక్షపవచిం! తనులారివినుండుసాపధానైకమి॥ ౪౪॥ క॥. హిమ
వంతుడుసతతాశ్రిత! హిమవంతుడుశృంగచుంబితేనోడునభో! హిమవంతుడు
సురిసుతసుమ! హిమవంతుడువెలయుపర్వతేశుడుదీచి॥ ౪౫॥ సీ॥ సతతాగ
మాంతపూ జితపాదుడమరాబ్జలోచనాశ్రాంతాక్షిగోచరుండు! చారాత్త
మాంగస్థచంద్రుండుభద్రాశ్వనాగకంకణశాలిభోగినేవుగ! ఉర్జునాచలధైర్య
దుఃఖనసంహరిత క్షిప్రధానదీప్తాపరుండు! గజదానవారిసద్గతతపశ్శరణుండు
భూధరవరధర్మపూజితుండు! రాజహంసచక్రరాజితు! చాత్యభూదేవతాగ్ర
ణంబుదేజరిల్లె! నీశుడనగనిగ్గిరీశుండులోకైక! సన్నతుండుగోత్రచక్రవర్తి॥
౪౬॥ గీ॥ నాగరాజార్తిసంహరినగధరుండు! నరకవైరినుదర్శనానందనుండు
కాంతమణికాంతిశాలియనంతమూర్తి! రంగదుత్తుంగభూధరపుంగవుండు॥ ౪౭

గీ॥ సత్యలోకనివాసుండుచతురతుండ! సామజానేకకల్పండుశారదే
శ్వ! రాజ్ఞసంతానసత్సమాఖ్యాధరుండు! స్వర్ణగర్భుండుగాడెయినైలభర్త
౪౮॥గీ॥ అభిమాతంగతతచేతనమరలోక! వాసభృగుచేతనిగ్ధరవంశజాత! కా
రణముచేతశతకోటికరులచేత! నింద్రుడననొప్పనప్పర్వతేంద్రుడెపుడు॥ ౪౯॥గీ॥
నాకరక్షకవైరిమైనాకపక్ష! రక్షణపరాయణుండప్పురకర! ద్దురంగమందార
జాతకారణతనుండు! యితనిరిత్నాయుండును! ఓమితప్ప॥ ౫౦॥ గీ॥ హంసరా
జకుజుభాదీత్యగురుభృగు! జాతమందసింహికాతనూజ! కేతుచక్రధారిగిరి
వాసధర్మండు! రత్నసానుదీధరాధరుండు॥ ౫౧॥ సీ॥ గంగాసితగ్రీవగణివాస
ముగల్గ కైలాసగిరిరీతిగాంచుటరుచె! సతతంబుహరిచ రస్థానమైవిలసిల్లె

హరిపురప్రఖ్యాతి నలరుటయెడె. అతిపుండరీకజా తాగమతతగల్గ సత్యలో
కఖ్యాతీసలుపుటయెడె. హరిచందచారామ హరులచేజెన్నొందె. విబుధలోక
మురితవెలయుటయెడె. పాదసంతతివృత్తిచేతబరియుండె. పద్మచాంధపురీతిని
బరగుటయెడె. సీతధామసమాఖ్యనుజెందగాను. యిందువైఖరివిఖ్యాతిజెందుట
యెడె॥౫౨॥ క॥ ఆనగపతిసతవెలయుక॥ మేనకసౌందర్యవిజితమేనకవిలస న్నే
నకటాక్షజగుగూపర॥ మేనకరద్విష్యమణియు మేనకరుణచేక॥౫౩॥ ఉ॥ ఆకల
కంఠయందుగ నెవ్వసుధాధరచక్రన ర్తిమై॥ చాకసమాహ్వయున్విబుధనాయ
కహస్తవృత్తాతితథా॥ కులిశానపాయతనురాజితపత్ర యుగప్రభుండుర॥
త్నాకరకేళికాగృహసదాతిని వాసింపున్మృగానిక॥ ౫౪॥

క॥ పిష్టగుగర్భముబూసెను॥ నన్దుహిధర రాజుదేవి యమ్మేనక
మో॥ దమ్ముచపశ్చ మదశచి॥ ప్రమ్మగద్విజరాజశేఖ దాల్చినరీతిక॥౫౫॥ శా॥
మించెఘృనరరాజుహస్తకరుచుల్ మెన్చి కె-నెమ్మొయుగ॥ నించెన్దెల్లనిదమ్ము
భంగిదరుచైట్టూర్పుజెన్నొందెశో॥ భించెన్దొనుతనత్వముఁ చివళులైంబొంద
సాగెన్విజృంభ॥ భించెనో-రైలుగర్భసంస్తృతశిశూదృష్టిక్రమంబూర్పగనీ॥౫౬॥
క॥ నవకోమలిగర్భమునకు॥ నవమాసముతెల్లనించెచానాటికిమాధవదయమేనక
సలికిబ్ర॥ సవవేదవగల్గెవృద్ధసమ్మదమలరక॥౫౭॥ క॥ ఘనలగ్నంబునమేనకగ
నియెఘృనమలనసిల్వోకరుణోసేతక॥ తనుజాతంఁచుఖినిజాతవనజాతంసకలలో
కవందివ్రాతక॥౫౮॥ సీ॥ సంతోషమునసురసంతతివర్తించె సంతానముఖపు
ష్పసంతతుల॥ అందందశేవతాదుండుభుద్విక్రమంఁచుండుమో॥ యించిరానం
దమొంద॥ మేనకాద్యస్వరోమాచవతీహణిల్ బూనినంచిరాధ్యానరునను॥
గానవిద్యామణుల్లానగంధర్వుల నూనతవాడిరిగానమవుడు॥ మందిమందంబు
గావీచేసుందపవను॥ ఉభిలజనలకుసమ్మోదమలరుచుండె॥ గంహ్వరీగృహవంశ
శేఖరునకపుడు॥ ఘృత్రికాజాతజాతసముదముదోచక॥౫౯॥

క॥ ఉర్విధరకులవాధుడుపర్వాబ్జనిభాగ్యయయునవత్తికిపేర్చి॥ పా
ర్వతియనియాహ్వానముడె గీర్వాంబులుఘోషములం ర్తించెనక॥౬౦॥ చి॥
దినదినమాసమాసములధీచణియయివెల్లికిట్ల-తో॥ ఎంచుమువృద్ధిబొందు
చునునాడుచుచాచుచునన్వనవృత్తు॥ త్రినిగనమావరేవృత్తతిప్రవచాబుచబొం
గెంచుజా॥ ననచెలికలైజోడులననానలముకరవనచేదక॥౬౧॥

సీ॥ పొందెనయంచెలసందడిచోలకు విండులుసేయుచుగందళింప॥ మ
ణిగణఖచితకంకణాన్వనంబులుర్ముగ్ధులైనను స్వగణయంకతశుకయనన

వరత్నతమ్యైష్టువీనులతళతళతళతళతళతళజెలంగ। నసితపుమేచాయదెసల్లెనిండు
చుమిసమిసమిసమిసమిసశెలంగ। గట్టుదొరపట్టిచెలికత్తైగములగుడిః ముట్టి
కొనజుట్టికొనితమిబట్టుగొనుచు| దాటిదాగుడుమూతలాడేటివేళ| గనెడువా
రలకానందకరముగాఁదె||౬౨|| వ|| యిట్లుగట్టరాయునిరుతచిరుతనవ్వజెలంగ
చెలికత్తైగములంగుడిధరాధరాధీశ్వరునికురంగటమెలంగుచుండెంత||౬౩|| సీ||
హరినీహరిండిరీపటిర సన్నిభదేహకాంతులుదిశలుబర్వు| పుణ్యనదీజలపుర్ర
మైజెలునొందివిలసిల్లువరకమండలముతోడ| జాలప్రభాకరపల్లవారుణకాంతిస
మమైజలగుజటాచయముతోడ| పాండురభూతిలేపనసంకులంచైనతనువునయ
జ్ఞసూత్రములతోడ| వీణచేబూనియేహిగోవిందకృష్ణ| పాహిమాండవమే
ముదందేహియనుచు| ధారుణీధరనాథునిశేరవచ్చె| నారదుండురుగానవిశా
రదుండు||౬౪|| శా|| యారితింజనుదెంచిసట్టిమునిరాజేంద్రుండగజూచియా
ధీరాక్రేసరుడయినపర్వతకులాధీశుండుసద్భక్తితో| నీరేజాసనసంభ్రవాఁఘ్రి
లకుపాణిద్వంద్వముంమోడ్చిదా| గోరెన్వచ్చినకారణంబిపుడునాకున్దెల్ప
మంచున్నెస్||౬౫|| క|| నారదతనువిజితేశర న్నారదనీరాకవలననిఖిలంబును
చేకూరెంభాగ్యముల బైనుధారుణిగలిగిరులలోనధన్యుడనైన్||౬౬||

వ॥ అనిన ధారుణీధరునకు నారదుండిట్లనియె॥క॥ పర్వతకులవరవినమీ॥
పార్వతినియింటబుట్టిప్రబలగనుకొ॥నర్వముగల్గుటచిత్రమె॥ గీర్వాణనుతప్రకీ
ర్తిభేదరమూర్తి॥౬౭॥ క॥ అనిపల్లెనంతపార్వతిజనకునిగనుగొనగాటచా
లించిరయింబున జనుచేరగగనుగొనిమునివల్లభుడిట్టులనియెముదమెదగదియన్
౬౮॥ క॥ యీతరుణికిఘాతేశుడు॥ చేతఃపతియానువినముశెప్పెదరామ॥తొ
తలపతితారకజపమీతన్నికీనెరుగజెప్పనిదినిజమనఘా॥౬౯॥క అనిపలికివారిజాస
నతనయుడుజనినంతజైలతతినాధుడుపేర్నితనతనుజనుగనుగొనిమనముననా
నందవాధిమగుండయ్యె॥౭౦॥ ఉ॥అంతటకుంభిసిధరకులూధిపనందనపేట
తోడనో॥ఇతినిజేరబిల్చిఘనపేశుడుమత్పతియానటంచువే॥దాంతవిధిజ్ఞుడుత్రము
డుదారుడునారదమానిబల్లెని॥ వింతదలంప చిత్రమరవిందనిభాషీజగంబువా
రికిన్॥౭౧॥మ॥అనుచున్బలిగిరింద్రసంభవకునయ్యజ్ఞాతీబల్లెంచరధ్వజజాతా
యతనేత్రినారదుడుసర్వజ్ఞుండులోకంబులందనయింబుంజరలాడుచుంగతభవి
ష్యతాగ్ర్యవిజ్ఞానియై॥జనుమాసింద్రునివాక్యముల్దలపనిస్సారంబులేలయ్యెడిన్
౭౨॥ వ॥ అనిపల్లిసతిదనంతరంబు॥ జెక్కులున్నిర్గధావమునుజెందెగనుం
గవనల్లనయ్యచిన్సుక్కులమొక్కలేత్పడియెమోముమిసల్జలరేగమధ్యముంజి

క్కిందాం గె నారుకరిచిమలబాగున తేజరిల్లెనా! వక్కెరబొమ్మ కప్పగిదిచక్క
నిజవ్యవస్థనుకురింపగఁజేసె॥ ౩౩॥ మ॥ సరసీజాతీకిగల్గి జెన్నల రెవాసంతంబురీతిఁ ప్ర
భాస్వరివఁగోవహకారకంబునుచంచచ్చాప్తేకాలాపముల్! వరిబాహుద్యయ
వల్లికల్కరసదద్వంద్వోల్లసత్పల్లవాంకురముల్ సంతతదృక్ష్ట సారమదభృంగు
ల్నాభిపున్నాగముల్॥ ౩౪॥ సీ॥ పున్నాగపున్నాగపున్నాగములగెల్పురామనా
భీరూపగోమతతుల! సాగంగసారంగసారంగములగెల్పుకాంతపేణిదృషిగలు
నయులును! హరిరాజహరిరాజహరిరాజములగెల్పు వామాక్షిముఖమధ్యవా
క్యములును! జలజాతజలజాతజలజాతములగెల్పు కలకలకరిగంధకంధరము
లు! అనుచుబాచేటివారలకబ్బురంబుగాగబొగడికి గాంచెనుగహ్వరీధరాన్వయా
గ్రణిసుతదేవయక్షగరుడ! కుపురుషకిన్నరస్త్రీలసాంపుమిగిలి॥ ౩౫॥

సీ॥ తరుణిదేహచ్చనిసరిరాకచంచలచంచలయై ముబ్బుచాలుజేరె! నిం
తిబాహువులతో నీడురాకలతీగతీగయై కుజనులదిరిగి చుట్టె! సతియూగువుల
తోడనాటిరా లేకంటిలంటియై సారలచేనచరుమండె! ఎలచాగపిక్కిలకెనగాక
నారిపొట్టలారిపొట్టలై నీలనాదిగియుండె! సొలతినెట్లగ్రహంబులబోలలేక! సొ
లసిశ్రీమానిశ్రీవేలబట్టబడియై! లేమపదయులకున్దిగలేకనేమి! నీరజమునీరజం
బాచునీలదాగె॥ ౩౬॥ ఇ॥ చుక్కలుచుక్కలయ్యెనల సుందరిగోరులబోలలేక
స్త్రీ! ముక్కునకీడురాకనువులు స్వచికాసముదాచివాడెనిం! కేకగడివాదమం
చువెలుగెక్కుడునక్కలచూలతోడియ! వక్కెరబొమ్మక్రొంతెనవిసాటిస
రామవిజారెబింబమున్! ౩౭॥ ఇ॥ పొలంబులందుచున్న నశంకనినన్వీనసిగ్గుగుం
డెన! చ్చిలుకలకొలిమిపల్లవగగ్గెననదాకినంబంబందా! ప్త్యులును మోం
చిగగ్గెనితుబుగ్గునయూపిరిగాచెనెల్లవా! జలరవేణిచన్యగనిచంద్రిక సేన
మువెల్లబోయెడిక॥ ౩౮॥ క॥ చక్రంబులనగ్గెన వక్రంబులనావిరావునగ్గెన
పగధా! చక్రమలనెక్కుడుములకు చక్రమున్దొనాగిరులుచాచానేమో! ౩౯॥
గీ॥ చానపిడుదుల శంసఖ్యమున గాని నిడదము కెక్కమారులతిరిగెడిరా!
గానచక్రమునఖ్యముబూనలేదు! నిలితోనముమొరవెట్టినిల సమండె! ౪౦॥ క॥
నీలమ్ములుచదురీమ్మగ వాలమ్ములజాలముండుచరకొమ్మకై! వాలమ్ములబో
లాంబకవాలగురులచాటిరావ నాచందెల॥ ౪౧॥ చ॥ పచ్చిపంకారముగలా
తోదరిమెలగుమండెజుగనినజ్జం! విద్రావనిపగలనకెద్దులపల్కెడవనించు
కరితిక॥ ౪౨॥ క॥ ఈరితిదేజరిల్లెడిరాచిన్నంబు నన్నునగపరపుణ్యం! దేవరీకై
కనెంబగివారిజనంబుపునివశమెవాడుకక॥ ౪౩॥ ఇ॥ చంద్రుని స్థితి

(౧)

ప్రథమా శ్వాసము.

ధాత్రిధరనాధుండుప్రమథగణావృత భద్రమూర్తిగంగాతరంగిణీ కలితశిర
స్కుండు భద్రప్రదాయకభద్రహయండు బాలాబ్జధూషితపరమోత్తమోం
గుండు శక్వాదిదేవతసన్నతుండు సరసీరుహంబకసంతతమిత్రుండు సకలస
ర్వంసహచక్రధుడు కాశనీకాశకాశపాకాశ సింధుహరినీహరి హీరపటీర
శారదాభ్రమందారశక్రహయాబ్జచంద్రసమశరీరుండుశర్వుండుశంకరుండు॥

౮౦॥ శా॥ దత్తోధీశతనూజదాసిమదిలో తాపంబునందేవతా ధృత్యుండవ్య
యుడప్రమేయుడుశివుండప్రకజాతాపీణీ తత్తోణీధరపుత్రియైనదనుచుండ
వేట్రుచేబాడగా నుత్తశ్రేష్ఠమునెకొవచ్చెనుగిరింద్రోద్యానమధ్యోర్వికి॥
౮౧॥ ఉ॥ రాజకళాధరుండుదినరాజసమానవిభుండుసర్వది గ్రామసమప్రభా

వుడసారాజధరుండుతపంబుసేయగా దాజనుడెంచెనంచువినితాపనవర్యును
తించిభూమిభృద్రాజకుమారికామణినిరాజనిభాస్యనుజూచియిట్లును॥౮౨॥

శా॥ రావేచంద్రనిభాననాగుణవతీరావేజగన్మోహిని రావేరాజితప
ద్మనేత్రితనయాదావేప్రవాళాధరీ రావేకోకిలవాణిదంతిగమనా రావేత్రిలో
కేశ్వరీ రావేలేయనిచేరబిల్చిశిరమాఘ్రాణించిబలెంగువక॥౮౩॥

శా॥ ఓతల్లిజగధీశ్వరీసకలభాగ్యోపేతనానాకళా తీతప్రజ్ఞమదీయ
పుష్పవనిలోతేజప్రభావంబుగా ధూతాధీశుడుదారభావజపమామూలంబు
గాబూనిత త్ప్రీతింజేయుచునుండెనచ్చటికిపుత్రీవేగనీవేగమూ॥౮౪॥క॥ జనితః
శునిగనుగొనినీ వనయమునతనాజ్ఞపనులనతివినయుముతో నొనరించినత
నికరుణ మనమునజనియించు కోరైమరిసిద్ధించుక॥౮౫॥క॥ మునుపటిముని
సంఘములకు వనమునకుపచారమునకువారిజనేత్రత్ జనిసేవజేసిహృదయం
బునగలకోరికలనెల్లబొందిరితల్లి॥౮౬॥ ఉ॥ కావుననీవువేగిరముకంజదశేక్షణవే
ట్రుతోమహా దేవునిసేవసేయుమనిదెల్పినసంభరితాంతరంగయై గ్రామకు
లేంద్రసద్గుణవిరాజితపుణ్యచరిత్రతండ్రినే నీవచనంబుడదప్పటకునేరనునేగద
నట్లుజేసెదక॥౮౭॥వ॥ అనిపలికె॥ చ॥ కురులుడడల్లవక్రమునకుంకుమబొట్టిడి
కన్నుదోయిని తిరమగకజ్జలంబిడశ్యతిద్వయపూషణముతీజలంగసుం దర
మగునీవిమీరవర ధౌతపటంబుబిగించిచందనం బరుదుగబూచిమేననగలన్నిధ
రించినగంగవేట్రుతో॥౮౮॥క॥ నెచ్చెలిగుంపులతోడను ముచ్చటలాడుచు
నుభువనమోహనలీలం అచ్చటవారలుమెచ్చగ వచ్చెన్నచ్చెనదేవ వల్లభుగా
నక॥౮౯॥వ॥ వచ్చికరవలయంబుల నలుగడలు నలుగడలుజలంగా శేషవల
యుమోలినిల్చినిటలతటఘటితాంజలిపుటయైయిట్లనియె॥నీ॥ రజితాద్రివాసా

(౨)

ప్రథమా శ్వాస ము.

ధాత్రిధరనాథుండుప్రమదగణావృత భద్రమూర్తిగంగాతరంగిణీ కలితశిర
స్కుండు భద్రప్రదాయకభద్రహయదు బాలాబ్జహూషితపరమోత్తమేంద్ర
గుండు శక్వాదిదేవతసన్నతుండు సరసీరుహంబకసంతశమిత్రుండు సకలస
ర్వంసహజక్రధుడు కాశనీకాశకాశపాకాశ సింధుహరినీహరి హీరపటీర
శారదాభ్రమందారశక్రహయాబ్జచంద్రసమశరీరుండుశర్వుండుశంకరుండు॥

౮౦॥ శా॥ దక్షాధీశతీనూజదాసిమదిలో తాపంబునందేవతా ధ్యక్షుండవ్య
యుడప్రమేయుడుశివుండష్టంకజాతాక్షిణీ తక్షోణీధరపుత్రయైనదనుచుందా
వేటుచేబూడగా నుత్తశేష్ఠమునెక్కివచ్చెనుగిరిందోద్యానమధ్యోర్వికి॥

౮౧॥ ఉ॥ రాజకళాధరుండుదినరాజసమానిభుండుసర్వది గ్రామసతప్రభా
వుడసారాజధరుండుతపంబుసేయగా దాజనుడెంచెనంచువినితాపసవర్యును
తించిభూమిభృదాగ్రజకుమారికామణినిరాజనిభాస్యనజూచియిట్లునె॥౮౨॥

శా॥ రావేచంద్రనిభాననాగుణవతీరావేజగన్మోహినీ రావేరాజితప
ద్మనేత్రితనయాగావేప్రవాళాధరీ రావేకోకిలవాణిదంతిగమనా రావేత్రిలో
కేవలీరావేలేయనిచేరబిచ్చిశిరమాఘాణించిబలెంగువలె॥౮౩॥

శా॥ ఓతల్లిజగదీశ్వరీసకలభాగ్యపేతనానాకళా తీతప్రజ్ఞమదీయ
పుష్పవనిలోతేజిప్రభావంబుగా ధూతాధీశుడుదారభావజపమామూలంబు
గాబూనిత త్ప్రితింజేయుచునుండెనచ్చటికిపుత్రీవేగనీవేగుమా॥౮౪॥క॥ జనిత
కునిగనుగొనినీ వనయమునతనాజ్ఞపనులనతివినయుముతో నొనరించిననత
నికరుగా మనమునజనియింపు కోరెమరిసిద్ధించుకొ॥౮౫॥క॥ మునుపటిముని
సంఘములకు వనమునకుపచారమునకువారిజనేత్రవీ జనిసేవజేసిహృదయం
బునగలకోరికల సెల్లబొందిరితల్లి॥౮౬॥ఉ॥ కాపుననివువేగిరమకంజదళేక్షణవే
టూతోమహా దేవునిసేవసేయుమనిదెచ్చినసంభరితాంతరంగయై గ్రావకు
లేంద్రసద్గుణవిరాజితపుణ్యచరిత్రతండ్రీనే నీవచనంబుండప్పుటకునేరనునేగద
నట్లజేసెదకొ॥౮౭॥వ॥ అనివలె॥ చ॥ కురులుజడల్లవక్త్రమునకుంకుమబొట్టిడి
కన్నుదోయినిం తిరముగకజ్జలంబిడేశ్యతిద్వయధూషణముల్జలంగసుం దర
మగునీవిమీరవర ధౌతపటంబుబిగించిచందనం బరుదుగబూచిమేననగలన్నిధ
రించెదగంగవేటూతోకొ॥౮౮॥క॥ నెచ్చెలిగుంపులతోడను ముచ్చటలాడుచు
నుభువనమోహనలీలం అచ్చటవారలుమెచ్చగ వచ్చెన్నచ్చానదేవ వల్లభుగా
నకొ॥౮౯॥వ॥ వచ్చికరవలయంబుల నలుగడలు నలుగడలుజలంగా శేషవల
యమోలినిచ్చిటలతటఘటితాంజలిపుటయైయిట్లునియే॥నీ॥ రజితాద్రివాసా

మాయఘనలోకస్తుత్యశీలాయవా! క్సరసీజాతముభిశ్చరాఢ్యః పుణ్యాస్థానాంతా
యధీరాయభా! సుర తేజోవిభవాయరాత్రిచరజిగ్ధాఽయతుభ్యంనమః॥౧౦౦
క॥ అంచుంవేల్పులనల్వను! తించితపోమహిమచేతదిసుతుడువిజృంభించిత
మువంచబలమున! మించినకార్యంబుపక్రమించిరిదెల్వె॥౧౦౧॥

క॥ తారకుడునునొకదానవ! వీరుడువీరాంతకుండువిపులబలుండై! మా
రివిధంబునవేల్పుల! చారందోలెనికేమిబలుకుదుమనఘా॥౧౦౨॥సీ॥ బలశాసను
నకునుబలశాసనుండయ్యె నగ్నిదేవునకుదానగ్నియయ్యె! కాలాంతకునకునుకా
లాంతకుండయ్యె రక్కసిరేసికరక్కసయ్యె! తోయదత్తునకునుతోయదత్తుండ
య్యె వాయుదేవునకునువాయునయ్యె! చాగగానికివంతచాగకాడయ్యెను భీ
మునకెన్నగాభీముడయ్యె! నష్టదిక్పామజంబులయామణంచె! సిద్ధకిన్నరవరుల
ప్రసేద్ధిమాన్యై! నస్సరస్త్రీలతోడేలెనతనుకేళి! వరతపోధనులగు మానివరు
లజంపె॥౧౦౩॥

వ॥ యివ్విధంబునలోకదారకుండగు తారకుండుగావించుబాధలు బోధపరచి
వానిసాధింప నుపాయంబుశోధింప వలయునని పాద్రేయంబునదీనులై యున్న
దేవతాసమూహంబునుంగాంచి దీనదయాళుండుగావున వారలకలకలంబులు
వారించి విరించియుట్లనియె॥ ఉ॥ దేవతలారమీరివుడు దెచ్చినబాధలనెల్లవింటి
న! దేవవిరోధిరాజినివధింప సమర్థుడగానుపార్వతీ! దేవినిచంద్రశేఖరునిధీ
యతులైదగగూర్చుడంత! దేవావనమూర్తిబుట్టిదితి జాధిపుబేరణగించుభో
రున॥౧౦౪॥

చ॥ పరిపరివృద్ధిబాంధవని భావములంకడుచింతవీడుదీ! సురవరులార
సజ్జనులశోకముదుష్టతరశ్చమోక్షయా! కరమనిమీరెరుగరెజగత్తతి భారనివా
రకుండుమే! శ్వరుడెగలండుమామకవచస్థితినమ్ముడు పొండుమేలగు॥౧౦౫॥
క॥ ఇతైరగునకరుణాకర! చిత్తుండైనలువబలుక జీమూతహయం! డత్తరీమో
దంబునసుర! సత్తములిరువంకగొల్వజనియెం దివికి॥౧౦౬॥ క॥ జనిదేవసభా
మధ్యం! బునగూర్చునిగురునకనియెపురుహూతుండీ! శునినగజనెట్లుగూపక!
ననుకూలంబనినతనికతడిట్లనియె॥౧౦౭॥ గీ॥ విన్నవించెదదేవేంద్రవినుము
నాదు! పలుకులికార్యమునరింపపద్మశరుడె! గాననెవ్వరుశక్తుబుగాననతని!
దలుపుమననంతదలచెకందర్పనతడు॥౧౦౮॥ వ॥ తక్షణంబ॥ సీ॥ పసిమిగు
లొడుకుసుంచాపాగతలచుట్టి! తుమ్మిపువ్వులదండడట్టిజుట్టి! బంగారురంగు
సూటంగిమేనధరించి! మొగలిపూచాకుదామొలనుదాల్చి! కీరముల్పూచినమా

రుతరథమెక్కి- డంబైసమీనధ్వజంబుగాలె- చెరుకుసింగాణినికరమునగీలించి-
ముల్లెలుబుత్తలికలనునిల్చి- గండుతుమ్మెదగమిమోలదండనడువ- పరభృతం
బులగమిబరాబరులుసేయ- దండువెడలెనుహరికొమరుండుదేవ- వరునిగానగ
దోషితామరుడుమరుడూ॥౧౦౯॥

సీ॥ అంకపిరస్థరత్యంబుజాక్షిమణి- తళతళమెరయుచంచలయుగాగ-
పాంధజనాళిసంచాధితకొకిల ధ్వనులునులా-దిసంతతులుగాగ- విరహాణ్ణిజ
నములవెతజేయువట్టద- జ్యాన్వనిదూరగజఁములుగాగ- భువివియోగులనే
యుభుష్పశరంబులుతుళ్ళితూలెడి వడగళ్ళుగాగ- దశదిశాభాగములనొప్పుతను
వుకాంతి- తరుచుగాగప్పసాగినతమముగాగ- నంగజండనప్ర-లాహ్వయ
ఘనుండు- పూనిదేవేంద్రుగనుగొనపైనమయ్యె॥౧౧౦॥

క॥ కందపుఁడుకడుపేర్చిని- సుందరనంకమునజేర్చి శుకవాహనడై బృం
దారకపతిగనదా- నందంబునజనుచుబలికెనమ్మానితతోసే॥౧౧౧॥ ఊసొమ్మిఘా
స్యముల్లదుగొచూడు సమస్తఫలాగమాళికిం దామముయతుకంపురుష దానవ
శాత్రవకిన్నెరాళికిం ధామముదీనిమెచ్చగ విధాతకువైనదరందెనందనా- రా
మముఱాచువారికభిరామ మహిమదహంసగామిని॥౧౧౨॥ సీ॥ కైలాసగిరి
తిఘనదేహకాంతుల బ్రబలుదేవేంద్రుని భద్రగజము- యిడెయిడెయిరాష్ట్రుచ
యించెను చ్చెయిశ్రవంబు పురందరవాహనంబు- యిడిహరివడనంపినగమ
ర్థుల కోర్కెలు పెల్లుగా గురియుచుండు భక్తులవాంఛలు పాలుగాగురిపించు
సురభియిల్లెదినుమ్మి సుందరాంగి- యనుచురతిపతి తననత్మయైనతెకిమలకెకా
తుకమతిగాగనతిచతురత- బలి-కులుకుచు నిలచుచుబహునిర్దముల- సందేసిం
పుచు చనిచనికంతుడవుడు॥౧౧౩॥ చ॥ గనుగొనిపంకజాంబకుమ కన్నులపండు
వగాగనాకమున్- ఘనసురకామి నీచుణ్ణికాయవిరాజిత సౌధలోకమున్- కన
దురుదేవయోనినిజగానమహాత్మ్యైరసామ్యులైకమున్- వనరుహలైరితత్పరుచివ
ప్రవిచుంబిత చంద్రనాకమున్॥౧౧౪॥

చ॥ గనిపురంబుప్రవేశించి రాజమార్గంబుననరుంసెడ॥చ॥ అనువునరాజ
మార్గమున నాజనుడెంచువయారియవ్వదే- కనకనిర్దాం- మన్మదుడెకాదుతలో
దరి యిందిరేకుడే- జనునతతండ్రియోలు- లనుజన్మలుచేర టెయంచుయంచినా-
కనకవికార సౌధతటకాంచనవిష్టర సంస్థితాంసల్-౧౧౫- కి- ఇరమనప్రతు
డుగాగ నేదేవుద్రార్ధించియో నోములునోచెకావజను- యిలదుచి- చైతగా
నేచుహాత్మ్యుల గోరిభజియించె నీరభిపంకజాక్షి- యిలదుచె- హిచ్చగానేకర్పరా

ప్రితచి త్తయై గంగమున్నేమొ బాగుచేసెనింతచక్కనివానినివేళ దర్శింపమన
మెట్టి నోములమసలినామొ! యనుచుదమలోన దమమాటలాడుకొను శోననిమి
షత్వంబు నిక్కమాననిదలంప! కాయజునిజూచిజూచి యక్కంతలెల్ల సిగ్గువ
డరాజు విధివేంచేసెమరుడు॥౧౧౬॥ చ॥ మనసిజుడాత్మమెచ్చి పురమార్గమునం
జనుదేరువాతకాచె! య్యునవినికొల్పు గాంచిమనమందరి మాతనిదోడి శేరి గా! పని
గలదంచు నాహరిసుచర్వము నీంద్రులతో నెదుకొనెం! వినుతెయశోపశాలు
జనుసుశృత శీలుముకుందబాలునిన్॥౧౧౭॥

ఉ॥ వచ్చినశక్రుగాంచియట వారిజబాణుడు తేరుడిగ్గిదా! గుచ్చిక
పుంగలిండుకొన కూరిమితోకుశలంబువేడుచుం! ముచ్చటలాడుచుంభువనమో
హనలీలజెలంగజేరరా! వచ్చెనబంధుడైయమర వంశసుధమకనాసుధమక
కుక॥౧౧౮॥ ఉ॥ దిద్దినకొల్వులోనమణి దీవులచేవిలసిల్లుచచ్చరా! గద్దియనుం
డబలెగనగగర్వవిభేదిమనోభిరామునం! పద్మసదీశధాముశరబాధితపాంధలలా
ము! యుద్ధసంవిధ్ధనుజాళిభీము నరవిందశరోత్తమకాముకామునిన్॥౧౧౯॥ క॥
తానునుతెనసభవారును! మానుగగూర్చుండిరాక్రమంబునహరి సన్మానకుతూ
హలమానసమీనధ్వజనకు నుపక్రమించిట్లయెన్॥౧౨౦॥ క॥ టేమమెముల్లో
కములకు టేమమెమీబలములకును టేమమెమీకున్! టేమమెమీబాంధవులకు! టే
మమెసర్వంబునకునశీతాంశుసఖా॥౧౨౧॥

క॥ సనయాపులలోకంబుల! ననవరతముగెల్పుజాణవదిగావున నీఘనబ
లమెన్నగశక్యమె! వనరుసూసంభవునకైన వాసుకికైనన్॥౧౨౨॥ సీ॥ నీమల్లి
కాంబకనిచయంబులకునోడి బ్రహ్మదేవుడువాణిచాయకుండె! నీపంకజాస్త్రప్ర
తాపాగ్నికోర్వక గాధిపుత్రుడుమేనకనుమరంగె! నీచూతసాయకప్రాచుర్వ్య
మునకోడి! కవలాయతాత్ముడుకమలమరగె! నీనీలకుముదాళుగానేకములకోడి
సర్వలోకంబులునతులశేతె! రట్టినినుమితిసేయనేననగనెంత! యోగులనుభోగు
లను సేయనుచ్చించి నట్టివాడవునురజైత్రచుబ్బనేత్ర విరహజనయోగసూత్ర
శ్రీవిష్ణుపుత్రా॥౧౨౩॥ ఉ॥ తారకదైత్యనాయకునిదారుణబాధలకోడిదేనతల్
పీఠజగభుకతోచెలప నిర్జరులారయుమామహేశ్వరుల్ మారునికేళిచేచినుమా
రుడుసంబవముంచెలారకుం! భోరునద్యంచునంచువిధి బొల్పుగబలెగనమాన
బోద్భవా॥౧౨౪॥ క॥ కావుననీవికార్యము! నేవెరవుననైనజేయుమిదిసీపని
గానోవారిజశరవేగమె! గావుముమీతండిమమ్మగాచినరీతికె॥౧౨౫॥ మ॥ ర
మతోవిషంబుమున్నుబలెగన మమప్రాణాస్సురాయన్న శాస్త్రమునత్యంబుగ

నిత్యమయ్యెను యథాతాత స్తథాపుత్ర యన్నమహావాక్యమునీకు జెల్లునుగదా నృనాప్రకారంబులున్ను మతోసేకుడుగ్గీడజేయుటకు నీవుహింపుమీద పక్షా||౧౨౬||

గీ|| తారకాసురబాధాప్రతస్తులమగు మమ్మువిడచుటనీకుభర్తమ్ముగాదు! పార్థవససర్వే జనాస్సుఖిహో! భవంతటంచుబలెడి వాక్యంబునెంచుచుడు||౧౨౭|| గీ|| పంకజాంబకనః పాహిపాహియంచు! నన్యధాశరణంనాస్తియంచునెంచి యంగజత్వాంవయంచరణం గతానుటంచుబాధించుమమ్మరక్షించవయ్యా||౧౨౮|| ఉ|| నావుడుపంకజాంబకుడునన్నిసులేశ్వర యిట్టిసేతకుంసీపతిదీనతంబులక నేటికినాకదనీతవృత్తి శవావనకార్యమిశ్వరు బ్రతుంబిరువంకల మేలుగానసంభావనజేసిచేవతల భావములందు ముంద జేసెదన్||౧౨౯|| వ|| అనివిజృంభించి|| ఉ|| వీరరసంబుమీరనరవిందమహాస్త్రము లీశనస్సునంజేరిచిపట్టదధ్వనిజేయగ కోకిలకీరసంఘముల్! వీరముతోడగొల్వగ! నుభేత్తుగనీకునివేయకున్న నాపేయమనోభవుండెజన భీకరచాణములంబు జంబులే||౧౩౦|| క|| అసమాస్త్రుడట్లుబల్కిన యసురునిసాధింతునంచు చతివేకుకతో బినరుహనేత్రికినతనికి! వసతిగనాకసౌభవరము వాసపుడిచ్చె||౧౩౧|| వ|| అంత్రా|| సీ|| బ్రహ్మాంశసంధితరచప్ర జుతుసంయోగవిగ్రహరాజయోగినైన! వితతతమోచుత్తవేదండసందోహ హర్యక్షసత్పరహంసనై! పూర్వధరాసరాధోగతపరిప్రథా వధితబ్రాహ్మణవణికనైన! సర్వోపపదగ్ధసంప్రేమాతోత్తమ! భావభావమహానుభావునైన! సౌలతులువిలొంగగిమనే ప్రొద్దుమ్మలుచుట్టు దిప్పుదురిదిమహాచోద్యమంచు! పన్ని కామినిభోగ భావతృప్తినప్పటికినొంది జనెపన్నిమాదిరికనుడు||౧౩౨|| గీ|| చరితంకంబులుజాతాక్షిసరభాసమును! నినుడుతనుజేరతనసాగనేర్పడంగ! మంచియద్రనిచేరెఫించెననగ! సంజకంజాయచరమదిశంజెలంగ||౧౩౩|| క|| హరిహరిగనితిమిలేభము! లరియచివగగుహలడాగ! సతజేగినభీకరములయిమరల జెలువడిగ్గరిదిగనచంగ! దిశలచుముజెలంగె||౧౩౪||

వ|| మరియును|| గీ|| అనిపాంధాజయకౌముదం కామప్రతాపాగ్నిధూమమనగ! యామినిరామభరామధారాధర బ్యామలకుంతలచ్చాయయనగ! జవనేత్రరాశీవచయిర్యగాచ్చాదితన్యామరాసూత్రతమియచంగ! ధారుణీలోకస్థజారహారాగ్రణి కృతకార్యజాతాపక్షియచగ! కాలధారాధర శ్యామకాకకంజ! రీటుచదభృంగరాటూలకూల! మత్తసామజభాయనిరసం

చుఱాయగల్గి తమమువిలసిల్లెజనులను త్రిమమనంగ॥౧౩౫॥ సీ॥ తిమిరతమాల
ధాత్రీసంభవంబున బొల్పారశ్రాచినపువ్వులనగి దిక్కామిసిమణిత్తిరము
గాధరియించు రమణీయతారహారములనంగి సురసింధుజలమానుతీరిపాకశా
సన గజముజల్లెడితోయకణములనగి నంబరాంగణముననమర కాంతారత్న
ములుబెట్టురాజితకలశములన మెండుగనుపుండరీకభవాండవెల్లనిండుకొసతా
రకాశులఖండముగను పాండురచ్చవిదిశలందుబర్వ మెరసెగనెడవారలకానం
దకరముగాగ॥౧౩౬॥

క॥ నెలతేటయ్యెచకోరకములుతమతమసతులుగూడిమోదముగదురం
కలకలశెలగెనుదిశలను దళమగుతిమిరంబు దవ్వుదవ్వులకేగెన్॥౧౩౭॥ సీ॥ బ్ర
హ్మాండగృహమునప్రాచీదిగంగన వెలిగించుదీపపుకళికయనగి రజసిసతీకంత
రాజితకలదౌత సుందరమంగళసూత్రమనగి పూర్వాద్రవిభునకుపూర్వదిక్కా
మినిబట్టిననివ్వాళిపశ్యేమనగి భీమతమోదంతిభేదనకార్యస మాగతమత్తసిం
హ్వాంబనంగి కలువలుశెలంగనీరేజములుగలంగ తమమదొలగంగపాంధసంత
తిగలంగి లోకమలరంగజక్రవమూకగుంగి వొచ్చెతమ్మలగొంగ యంబునిధి
బొంగ॥ ౧౩౮॥ గీ॥ ఉదయరాగంబులీడనయ్యుడుగ జేళుండ్రపదమునకెగయు
చు శుభమగుశరీరకాంతిజనాంబ కప్రితిజేయవన్నెలగలంగజెనె నత్తున్న
తముగ॥౧౩౯॥

సీ॥ కాండపాత్రకుతరికంబరిపనివాడు చేన్నుమీరకళాయిశేసెననగి
రాజితలీలచేరాజరాజాగ్రణి భూదేవిపైజల్లుబుక్కుయనగి సర్వదిక్కాంతలు
స్వామిసంతోషణ కోసముపిండారబోసిరనగి బ్రహ్మాండజాలనిర్మాణప్రవీణ
పంకేజాతలొచ్చనీతియనగి కాండడిండీరదేవవేదండకాండ పుండరీకాండజ
ప్రభామండితంబు పండువెన్నెలతాండోపతాండముగను నిండియుండెనుధా
యచీమండలమున॥౧౪౦॥ సీ॥ వసజాతభవచంద్రవదనావదనమధ్య లలితకస్తూ
రికాంతిలకమనగి పుల్లనూతనఘనపుండరీకాంతర మధుపానమత్తబంభరమనం
గి రమణీయపరితేష్టరజితవినిగ్గిత పంజరశారికాపక్షియనగి పరిశుద్ధగురు
కాంస్యపాత్రాంతరాళ సంప్రాప్తిగుడకృతాశ్రూపమనగి సుందరీజనహృద
యారవింజబృందచుంద చిత్తజనంతాపమొందిగుంద పొందుగలిగినవారలా
సందమొంద కందుజెన్నొందెనందమైనిందునందు॥౧౪౧॥

క॥ మామయగుశశినిగనుగొని కాముడుసంతోషదాయి కాముదిలో
నం బామామణితోమెలగెను॥ శ్రీమామోదములమనముపీతించందన్॥౧౪౨॥

గీ॥ యిట్లుకొంతదడవుయిందీవరాక్షతో చంద్రకాంతసౌధసానువులను కేళిజేసిమీనకేత్రనుడటమీదరథినిగూడి చేలెరాత్రికేళిశా॥ పక్షింద్రధ్వజభక్తరత్నకృపాపాధోదీక్షిరాభిజా॥ వత్సోజాంచితకుంకుమారుణ మణివ్యాప్తాతివత్ససూపద్యాతారక్షితదీనసంచయ సురాధ్యతాసునాసీరపా॥ యత్యోధీశ్వరమిత్రమిత్రదితి పుత్రాధీశకాలాంతకా॥౧౪౪॥ క॥ నందునినందనజగదానందప్రదమందరధర॥ నందితసురసంక్రందన కుందరదనయరవిందాయత సుందరాక్షవిద్యత్పత్యో॥౧౪౫॥ మాలినీ॥ సుగుణగుణకలాపాశోషితాశేషపాపా॥ నిగమనిచయదీపా॥ నీరరుడ్వాసినిపా॥ జగదభినుతశీలా॥ శాతకుంభాభచేలానగరిపుముఖపాలానందగోపాలబాలా॥౧౪౬॥ మందాకాంతం॥ యోగోపానానయనకుసుమైశ్చంచలైశ్చారు లీలైబృకందారణ్యేఽనునిజన యులెస్త్రాజితః కామినీనాం॥ తంవందేహంవినయనమితో భక్తమందారభూజం॥ మోదూర్వాఖ్యోత్తమపుర్రపతిం వేణుగోపాలమీశం॥౧౪౭॥

గద్య॥ ఇతిశ్రీమత్సార్వనారాయణకరుణాకటాక్షవీక్షణామృత

తథారాముద్భూతకవితా ప్రసిద్ధాత్రేయగోత్రపవిత్ర

వెంకటకృష్ణపాత్రరామయామాత్యపుత్రసకల

సుకవిని కరవిధేయవెంకటకృష్ణనామ

ధేయప్రణీతంబైన హైమవతీ

పరిణయంబను మహా

ప్రబంధంబునందు

ప్రథమాశ్వా

సము.

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

శ్రీరస్తు.

హైమవతీపరిణయము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీమద్భృండావనివసు! ధామంజులకుంజఘానతత్త్వరసురభి! స్తోమపరి
చారగోప! డేమంకరజేణులోలశ్రీగోపాలా॥౧॥ క॥ వినునైమిశవననదనులు
మునులు! సోఽచలభునులు! భూతివిరాజత్తనులు! ప్రపుణ్య కథాచింతనులనిరా
నూతు! సంద్రయుశ్రీతిన్॥౨॥ ఉ॥ సూతదయాపరితపరిసద్ధ జగద్ధితకీర్త్య
పేరే! మూలకవిప్రభూతభల దోషవితానపురాణసతగధా! జాతవినోది
తార్యజననంచయహృజ్జలజాతపూరసి! శీతకథాప్రసంగమతినిర్మలబుద్ధి నేయం
గశెప్పపే॥౩॥ క॥ టంగంబులుగంతోషత! రంగంబులుతోషితాంత! రంగంబు
లుశ్రీరంగంబులుప్రావతన! స్సంగంబులుశివకథాప్రసంగంబులినీ॥౪॥ క॥ వా
సములుభక్తికర్తా! యాసములుమునీంద్రమందహాసములుదయా! వాసములు
భక్తగంధే! ల్లాసములుగీరిశుగుణవిలాసములరయన్॥౫॥ క॥ అనివేడినశౌనక
ముఖ! సునమునులకుగౌతుడయె! కౌతూహలయై! ఘనవాక్యస్ఫురణోదయ!
నినయచానందమయవివేకప్రాధి॥౬॥

సీ॥ ఉద నుడిగొయోసిదుడ్చి ప్రసవమల్లి కాసుమనకండుకంబనంగ! పూ
ర్వంగ గ్రహసంఘాల్చిరాగక్షయభూయశాఖాగ్రపుష్పమనగ! శతమఖసౌధా
గ్రచారుసంఘాంతరక్తాపి! జలజ్జలంబనంగ! రవిశ్యాజామసారధికిటోప
రిలతో! ఎదుక్తామలంబనంగ! రక్కసులుమొకరయమిరామచి! ర! జక్క
వలతక్కలమిర! జేజ! పృథ్వీరిక్కు చాతనక్కజడ వారిణి మొక్కచుక్క
మొక్కె! తూరుపుచిక్కులక్కర! ౬॥ క॥ ఘనసౌమ్యాగ్రేసరకవి! యనకరుణో
దయశిఘాతినేమారు! మనసౌమ్యాగ్రేసరకవి! యనకరుణోదయవిఘా

తిసేసాఁకెవెన్||౮|| క|| అతులభరద్వాజద్విజు కృతస్సర్గలరామశబ్దగీతమురీ
తిం! తీతులభరద్వాజద్విజుకృత స్సర్గలరామశబ్దగీతముమెరసె||౯||గీ|| జకగ్రా
వలమేలుతూరువుదిక్కుజేరె! నిక్కమిదినమ్మిసీవునీయిక్కగ్రేగు! కొక్కు-రోకో
యటంచు కోగూసెననగ! కొక్కు-రోకోయనుచుగూసె కుక్కుటములు||౧౦||
క|| ఇచుడుదినదినమువిప్పలు! తనకఘృముపాద్యమిచ్చు తరిదెలియగబంపిన
ప్రచుర పత్రికోయన! కనదరుణోదయము ధూర్వుకడబాడ జూసె||౧౧||
క|| లోకులుశ్రీహరిశబ్ద! నీకంబులుదలచునంత నేతమముబలెం! లోకులుశ్రీహ
రిశబ్ద! నీకంబులుదలచునంత నేతమమరిగె||౧౨||

క|| చోరులుచోరతమానియు! జారులుజారశ్వముడగిజనిరిక్కలకుం
జారులుచోరులతీరులు! దూరములైచారుగాదెతుదిననుచెంత||౧౩|| గీ|| కా
వుకావటంచుకాకవుల్లసి! జశబ్దములకుజనులగూడిజెలగుభంగి! కావుకావటం
చుకాకవుల్లసి! జశబ్దములకుజనులగూడిజెలగనవుడూ||౧౪|| గీ|| ఘనతరులగూ
డియునకీతిఁదినముఖమున! వినుతియొనరించువరకవివితతిరితి! ఘనతరులగూడి
యినకీతిఁదినముఖమున! వినుతియొనరించువరకవివితతిగూసె||౧౫|| క|| తారాప
థమునచారెడి! తారాపతిచారజూచితారాదారిన్! దారాచారాదారోదార
త్వముమీరధూరితారల్లారి||౧౬|| సీ|| పద్మినిపక్కలోపల రాత్రిమెల్లనబూ
లుపారనందందబారలిపారలి! పుష్పగుచ్ఛస్థనాభోగశ్రమాంబువుల్! వేడుకతో
ధుతపిసరిపిసరి! మంజులనుమనోనికుంజగృహంబుల వెక్కినపాటునవెడలివెడ
లి! లోలాంబకాభోగలోలతతత్సాధ జాలకంబులగనజాలజాలి! వారకాంతా
గృహంబులదారిదారి! ధీరజారులచెంతనుజేరిజేరి! సారెసారెకుగంతల దూరి
దూరి! జారుగతిమీరెనమ్మందమారుతంబు||౧౭||

క|| అతివలునతివతురతనిజ! పతిమతరతులందు బలుకుపలుకులవిన్!
తత్తిక్కెరింపమిఘనమని! తతసౌజ్ఞలనంగదీపతతితలలూచెన్||౧౮|| గీ|| కమ్మవి
లూగడనెడివేటకాడుతమిసి! కాముకమ్మగాలివేటాడగాదలంచి! పురవనంబుల
రేయల్లవిరిశరముల! నేసివేసారిసింగాణి యెక్కుకించెన్||౧౯|| క|| కువలయ
నూమోదించెను! కువలయమతిచింతనొందె కూరిమిచేజ! కగ్రావకవకవకవన
వ్వెన్! కువకువకువకోయటంచుకోకిలలరచె||౨౦|| గీ|| భువనజాతములకు
భువనజాతములకు! చక్రములకుదేవచక్రములకు! ద్విజగణమ్మలకునుద్విజగణ

మృగలకును నుదయమయ్యె మోదముదయమయ్యె॥ ౨౧॥ సీ॥ పద్మాక్షపద్మసం
భవభవానీనాథమూర్తిత్రయాత్మకముఖ్యగృహము॥ గళమాత్రజలసంస్థకమ
లినీసాద్విమణీకృతసత్తపోనిత్యఫలము॥ నిత్యసత్యవ్రతనియమప్రభావసంఘా
తభూసురబృందపుణ్యరాశి॥ అజరూపరుక్మామయజురధర్వణవేదరాశిప్రకా
శికరత్నపేటి॥ జక్రవలుగూయతుష్కేదసంతమోయపక్తిగమమేయచీకటి
పరుగుసేయచక్రచాల్యాయతామరసౌబగుణాయనైకైతోగదాయతోలి
కొండనివముచాయ॥ ౨౩॥

చ॥ హరిచరణాయుధంబు గగనాంగణసీమభతండులంబులం॥ దరికొ
నియేరజూచితనుచాధికభక్తసమృద్ధమంచువే॥ మరుమదినెంచునంచు మరుమా
మ మహాభయవిహ్వలంబునం॥ జరిగెననంగ నస్తగిరిసానులవ్రేలెవి చిత్రలీల
లన్॥ ౨౩॥ క॥ హరిదానవబలతిమిరము॥ కరకోటిసుదర్శనమున గడతేర్చుక్రి
యన్॥ హరిదానవబలతిమిరము॥ కరకోటిసుదర్శనమున గడతేర్చుక్రియన్॥ ౨౪॥
చ॥ హరికిరణప్రతాపమున నాదితినంతతినోడిబాడుచ॥ క్రరవమురాత్రిసంచ
రులగర్వముదూలగజేయునట్లనే॥ హరికిరణప్రతాపమున నాదితినంతతినోడి
బాడుచక్ర॥ రవమురాత్రిసంచరులగర్వము దూలగజేసెనత్తరిన్॥ ౨౫॥ క॥ ఖరకర
గోత్రజరామను॥ కరములుచక్రాబ్జకుతుకకరములుతద్వ॥ తరకరగోత్రజరామ
ను॥ కరములుచక్రాబ్జకుతుకకరములుమెరసెన్॥ ౨౬॥ గీ॥ ధర్మరాజుగురుడుత
మ్ములనణచిన॥ రాజుతేజమణచిగ్రాలుభంగి॥ ధర్మరాజుగురుడుతమ్ములనణచిన॥
రాజుతేజమణచిగ్రాలెనంత॥ ౨౭॥ క॥ కమలాప్రసుదర్శనమున॥ కమలజనచ్చక్ర
వైరిగర్వముబలెతత్క॥ మలాప్రసుదర్శనమున॥ కమలజనచ్చక్రవైరిగర్వము
దూలెన్॥ ౨౮॥ చ॥ ఇనుడతిదూరమేగిపునరీక్షణగోచరుడైనప్పిని॥ వనజదళా
యతాక్షితనవైభవమొప్పజలంగుభంగిన॥ య్యినుడతిదూరమేగిపునరీక్షణగోచ
రుడైనప్పిని॥ వనజదళాయతాక్షితనవైభవమొప్పజలంగెనత్తరిన్॥ ౨౯॥ గీ॥ హ
రిదయాదృష్టిచేసరోవరములొన॥ జిక్కువడియున్నసారంగచింతిపీ॥ హరిద
యాదృష్టిచేసరోవరములొన॥ జిక్కువడియున్నసారంగచింతిపీ॥ ౩౦॥

గీ॥ హరికరాధోగలాలనాగురుమనోజ్ఞ॥ కమలవనరాశిజెలిగిన॥ క్రమ
ముదోప॥ హరికరాధోగలాలనాగురుమనోజ్ఞ॥ కమలవనరాశిజెలిగెనఖ్యంబు
మీర॥ ౩౧॥ చ॥ ఆలఘుబలప్రతాపుడగు నయ్యునువేడిమికోడిరాత్రిద॥ మృగలను
డికించురాత్రిచరముఖ్యుడు రాజుదొలంగుచాప్పునం॥ అలఘుబలప్రతాపుడగు

నయ్యిను వేడిమికెహడిరాత్రిదమ్ములనుడికించురాత్రిచరుముఖ్యుడు రాజుదోలు
గెనయ్యెడన్ || ౩౨ ||

గ|| కమలినీసాధ్వితను గూర్చికమలమధ్య లపమైనచివన సూరిబ్రాహ్మ
దలచినట్లు | కమలినీసాధ్వితనుగూర్చి కమలమధ్య లపమైనర్చిన హంబో) నద
లచెనపుడు || ౩౩ || గీ|| లోకబండ్లిన కరుణావిలోకనమున | భువనజాతాత్మ
దూరమైపోవుభంగి | లోకబండ్లిన కరుణావిలోకనమున | మనసజాతాత్మిక
దూరమైపోయెనంత || ౩౪ || గీ|| భువనజాతుడగుడు బొడిచితేజముమీర | భువన
జారిరాజు బాగలిగొంకె | భువనజాతుడగుడు బొడిచితేజముమీర | భువనజా
రిరాజు బాగలిగొన్నె || ౩౫ || గీ|| అద్రివాచాగ్రపతననాశయొప్ప | నదపాచా
గ్రపతననాశయొప్ప | రవ్యఖద్యోతకాంతి విరాగమొంద | రవ్యఖద్యో
తకాంతివిరాగమొంద || ౩౬ || క|| సుర్యుషంబునసతియె | రత్యదిపతిమె
లుకాంచి | వాగ్భవలీలం నిత్యానుష్ఠానాదిక కృత్యంబుబుదిచి | ప్రము
డకేళింతుడై || ౩౭ || ప|| ఉన్నయడ | లలయగా) హి || మానమలతెరాన
మధుహాసమువిలాసయసి | విసచరలేకదనవాసులు | పతింపనీధీసుగులభవాసు
రులు | భాసురభాగముల కోసమవినాశముల చానలజెలంగన్ | వాసిగ
లహంబమలమున | పరిదముల బూసుకొని యానలమహాసుకొనియొం
డన్ | శ్రీసహవనశ్రీవిలాసములుదేవతొల్ల నవదకారపై బాసించుటంపన్ || ౩౮ ||

క|| దైత్రముమానవప్రేమచిత్తముననవాగమహాసద్భవించుచారి ప్రము
కాలకవిశ్రేష్ఠ | మిత్రముకాంతి ప్రకాశమిత్రముకలసెన్ || ౩౯ || గీ|| దనోజ
తలజిగ్గవస్త్రంబులూడ్చిన భంగిపండాకు జొరకలుజా | లలితనాశు
చేలములధరించినరీతి | సవ్యపల్లవపితామహులజెలగె | పంపరానావభాభు
ముల్తాల్చిన కరణినిప్పద బాలకములుకలసెన్ | నవోన్మయకళావతాన్ క్రిబల్మ
నభంగికోయిలగమింపలలంకె | గానవిద్యాప్రవిగతై గలంబిత | రవ్యఖట్టు
దయుకారం రావమలకె | నవ్వగుతోపమబొప్ప | గవ్యబలై యభివృద్ధి
దాకబూచెనంత || ౪౦ || సుత్రకోకిల || మాధవాపిఠాచిత్తయెవన ప
సివాసియై | శ్రీరారాధ్యునిరొజకేలెల శేషుషీవరభృష్టయై | సాదుగెగూపవా
సికుజులంపదం వెలయంపుచున్ | యాభరన్వనలన్యాయొప్పెను యేపునుగ
శ్రీబరన్ || ౪౧ ||

పనరాగ వనతిదనరాగ వనీకృష్ణద గవనక తదయోదయ ౨౦౦
లలితపుణ్యజనశీడిత శిలచారిత్తృడుత్తమగల గణనాచిరులను | వానవత్తజన

దంబులవిహారిండు జాణనిర్జ్వరవంశ చక్రవర్తి! గరుడగంధర్వ సద్గతినుతోన్న తక్కితి! కండపఁగురుమిత్రకార్యకారి! యమలసద్వర్తనిభి లాగమాత్రేవత్తి! నవ్యవసమాల్లికాధారి నగపహరిం భువనతరంగి సుందోహారి తనుతడ మాధవు నిలమెలగెనమ్మగ్గవుండు|| ౨|| నీ|| చందవాలయశిలాఽచ్చయ ర జదుగఁ సంచారమందా లింగ వివఘ్నుడు! పాంసవ శివస్మర్తృచంద్రకా సాయకనే నాధినాయకుండు! యి త్తమపరభృతస త్తమలొక శబ్దగ్రహసద దధ్యనివదా న్ము! డంబుజాకరసూతనాంబుజాతోడ్బవ న్మువా నమధ్యకరమానితుండు! పీఠ కాహళమత్తవ యూరకీర! శారికాబృందమద హంససన్నతుడు! చిత్త సంభవ హృత్సరశివుహళు! డలవసంతుండు! మోలప్రత్యక్షమయె|| ౩||

ఉ|| కంతుడు తార కాసురవి కంఠితక్రమ ఖాబ్జవర్జిని! కంతుడుదిక్ష్మా మాగతపి కప్రచయశీనమూహసారసా త్సంతబలప్రమోద హృదయం బజ! కాంతుడుసవ్యసతుసు! స్వాంతులతాంతకానసం శాంతబ్రశాంతునిగాం చియిట్లనున్|| ౪|| మ త్తకోటి! తార కాసురుడనెడ దైత్యుడుదారణేజము నంసుచాసీరముఖ్యులచారదోలిన వేరిపోరగలేకరా! వారిజ సనితోడఁ ద్విస వైరిగర్వముబోనదీ జారుడుమతో గూడగా నొకసారవంతుడు బుద్ధియా! విరు బోరుచద్యంబునంచును వీరికాతడుఁదెల్పగా వారిగూఢగదాఁలేకన వార్ధిదీన తతోడన! స్తోరవచ్చితివచ్చి పీఠలకోరిక! ల్వినినేయగ గోరినే నఖపెడఁ తోస మకూర సేయగగోరుమీ|| ౫|| చ|| ఆనెవనంతఁ దెట్లయె నకొడనీశుడుదార ఖావమా! నియతిపార్వలీనలి మనప్రవర్ణునిలీలనత్తం! బనయముసే యుచుండెనిక నారయవారలగూర్పశక్యమే! వనమునిగాన కావమున వంచిన వానికీసిక సాగ్ధ్యమే|| ౬|| క|| ఆరీతిసంఘబలిగన మాటడుబలుమారుసౌకు మాద్యమమీరక! కేరుచుదారుచుఁ జయము! గోరు చుప్రస్థానవాతక గురుతు గణెప్పక|| ౭||

గీ|| ఆప్రయాణాభిను ఖుదైయధివజ్జూనినశించి దేవియిట్లు సమచి తముగ! ప్రాణపల్లననేబల గ్రహలరణేవు! తధ్యమలుగాగనమ్ము మీ మిధ్య యన కా|| ౮|| గీ|| అప్పు హేశ్వరీడవ్యనియందుదారి! జపమునేయగనీవేగిన వినయముగ! జూడజాలకనునతోడగూడరోసి! భంగమెనరింపవ నసంభవము ల్లు|| ౯|| చ|| ఆనయములుండనిమ్ము నతపిల్లకంఠమునొందుధాత్రవారిద ముందులునను! బలవించుపయోధులగల్గదిక్పతు! నదములువీడిపారుదుర పారిబలాధ్యుడ గానమాను మో! వదనమ హద్విరోధమిదిమంచిదగా దెదనెంచి

చూడుమా॥౫౦॥ క॥ దుడుకమునవేల్పుచారింబడుమను శక్రాదులడ్డుపడుదు
రెపిదక్ష॥ పడుమనువారలెగానిపడువారిలులేరున్న పలుకులువినవే॥ ౫౧॥
ఉ॥ భూరధుడాగమాశ్వుడహి పుంగవరాడ్డుడ నంతబాణుడబ్బాచుణచక్ర
యోధుచతురాననసారధి మేరుచాపుడప్వీరుడు గాలితేరు విరివిల్లునుతుమ్మెద
నారిచిల్కబా! బారహిపువ్వటమ్మల తుపాసినివతనింజయింపగా॥ గోరిన
జాడబూడ గిరిగొర్చియగల్పెడిచందమయ్యెడిక॥౫౨॥ క॥ యెవరేమయినస్వ
కార్యము సవరణకావలయునంచుశక్యడుదలచె॥ అవివేకిరితినీవది! వివరింప
కనేతునంనునింటివికడక॥౫౩॥

మ॥ నియతింసూరులుమున్నుజెప్పినస్వయంతికాఁకి పరాస్తారయం
తియనేవాక్యమునపెరింగియును దునీతిన్ స్వశక్తినివా॥శ్రయశక్తిం బరికింప
జాలక వృధాపాపిణ్యయుక్తుండవై॥ భయవైరంబులకారణంబగును సంపా
దించితీవారయన్॥౫౪॥ మ॥ బలవిద్యేషముగూడదెవ్వరికి నీపంతంబుచేకూర
దా! బలవిద్యేషి పరాపదంబడననుంచాలించునీవంచుచి! దలవడంబునవేడబూ
నునువిపత్కాలేధి హోదీనయ॥ స్థలసవ్యాక్యమెరింగిపలెగనుమీనా నాప్రకా
రంబులక॥౫౫॥ ఉ॥ శంఖముచక్రముగలుగు శాజ్ఞానిబాణముజేసిచేవతా
శంఖులతుల్యమాత్ర పురసేనహరించినమేటికామిని! శంఖముగాదుగెల్పుటకు
శంఘుడుకోపినుమీశరీరమా! ధ్యంఖుభుధమకాచి ధన మటన్నవచోధకమనీవె
రుంగవే॥౫౬॥ చ॥ ధనదనఖండురౌద్ర్యవసుధాధరమందిరుదప్తమూర్తిపా
వనుమత్రాణనండు యమవైరిపురాంతకుడుగుగ్గిడన్నిటక॥ ఘనుడవిగాననం
తతముకష్టతరాబలపద్విరోధతా॥ యనువచనార్దమిపు హృదయంబునినమ్ముము
పాపిణనాయకా॥౫౭॥ క॥ భద్రహాయుడల్లెనెనియు॥ భద్రంబడిగానమానిబ్ర
తుకుముజీవస్సదాని॥ శ్యతీయనే! భద్రావళంబెరుగకున్నభద్రంబగుచే॥౫౮॥
క॥ న్యగ్రనుదీయోక్తులుకంబుగ్రీవోక్తులనికింక బూనకవిను! సూర్యగ్రణంబు
యుక్తియుక్తవచోగ్రాహ్యమనంగవినవెనుమదివ్యాస్తా॥౫౯॥

చ॥ కమలజబాణనాథ సితకింతునిపైజనమేలుగాదుకా॥ మమునలనింజ
యింపడని మాటికిమాటికిచాటిజెప్పితిం॥ యమరగణప్రయాధక పరమాధక
విశేషముదెల్పుమన్నపుణ్యమునకుబాతె పాపమెదురానను మాంబనెరుంగజె
ల్లచే॥౬౦॥ చ॥ చలముననంధకాసురిని జంపెపురంబుల శల్పెచ్చుత్సాకా॥౬౧॥
నుజయించెకంతమునలొంగగజేసెనుకాకూటముక॥ ద్వలనుఁ ఘాలనెత్తముగ
ఛండతదాలిచెన్నక్తిరుదృతో వలవమమానువైరమిక వల్లగబలగ చేయునె

టికి॥౬౧॥ సీ॥ సర్వకంఠముచేతజక్క-బట్టగవచ్చు శివతపోభంగంబుసేయ
రాదు। ఘనవిషపానంబుగావింపగావచ్చు శివతపోభంగంబుసేయరాదు। గం
గాతరంగిణీ కములదూకగవచ్చు శివతపోభంగంబుసేయరాదు। కాఫ్లతో
నయినగదిసిపోరగవచ్చు శివతపోభంగంబుసేయరాదు। వచ్చు ననపనులానరిం
పవచ్చుభంగమందునేర్పరిలాభంబునొందుచుండు। దీనభంగంబుదోషంబుగాన
మాను। మారసుకుమారవీర రమాకుమారా॥౬౨॥ క॥ ఆరాజవదనరత్నిసతి।
యారీతింబలుకమారుడెద లోపలజంభారిసభ వాడుపలుకవి। చారించిదలంచి
బల్గె సాహసమతియై॥ ౬౩॥క॥ చాలాదర్పణసామ్యక। పోలాచాలాబ్జపాల
బొల్వారగసి। వీలాటివేళదెల్వగ నేలా। నాలావుచాల యెరుగవుమేలా॥౬౪॥

ఉ॥ అంబుజనేత్రపుశోకుడ సంచుప్రతాపఘనుండనంచుపం। ఛాంబక
ధారినంచు విబుధాధకముసేయుదునంచుసంచిసీ। రంబుదలంచి వేల్పులుది
రంబుగవేడినసేయకున్న నాడంబముజూచిలోకులు దృఢంబుగనమ్ముదురేతలో
దరి॥౬౫॥ ఉ॥ యందుకుసేయగూడదిదెందుకుశంఘడుకోపగించుతా నెం
దుకుశీతభూధర మహీస్థలియందనురాగియై సదా। నందముతోగిరిశ సుతనర్మి
లిగొల్వతపం బొనర్చునచ్చందును నేనెరుంగుదునుసాగునుకాగ్యముమానినీమ
ణి॥౬౬॥ ఉ॥ ఇంతియకాదునిజఁర మహేశుడుచంద్రకళాధరుండు సా। మం
తముమానిదేవముని మాన్యముదారజపంబుసేయగా। నంతయెరింగి నేనెరిగి
యాతనికోరికె దీర్చబూనునవ్వంతల బెట్టె నేనిమఘవైరికృతఘ్నుడుగాడెకో
పలీ॥౬౭॥ క॥ తనమనమునకోరిచ భంగిని పనియొనరింపనతడు గిన్నయుటక
హుం॥ డనినుడివిననిను నేమనత్రనకోరికదీర్చకున్నతానెటులుండె॥౬౮॥ మ॥
దివిజాధీకుడనన్నువేడినదయార్ద్రీభూతిచిత్తుండనయి । సవనారింసగజాతగూ
తుకననిమెచ్చంబల్కింపిందీనిచేదివిజప్రీతిశివాద్రిజ్వేయముఃహధీమద్భవంబునశచీ।
ధవసంతోషమ రాతినాశముయతో ధగ్గస్తతోకృత్యమన్నవరశ్లోకపదార్థ
తత్వమెదలో నన్నమ్మితింమానిసి॥౬౯॥

గీ॥ వాసుచేత్రదుమాయావిలాసమునను। జేసిఈసేతనామైనసేసెగాని। ఈ
శుజేసినతపమునీనుజేయవీసమైననుశక్యమెభాసురాంగి॥౭౦॥క॥ వారిజసంభ
వుడేరికి నేరితిస్మజించినటులనెడతెగకనగుక॥ నేరిచిబ్రతికినవారలు। నేరకచే
దువారుగలరెసెరజనేత్రి॥౭౧॥ఉ॥ అలగమహేశుడిప్పనిమహాప్రియమంచుదలం
చుగాకపూ। ములుగులకులుగుగాకతనుబూనుతపోవిధిమానుగాకరా। చిల్క

నదల్చు గాక పికి చేట్టు బుజుచిశండు గాక నేనలెనపల్కు బూం గునె పాకవిగో
ధిసభాకీతరంబు ౧౭॥ ౨౨॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
తా॥ మానదు రాదలంచు పనిమాక వివద్దని పారజిమ్మిం॥ తొనలి మూఁడు జనుడు
తద్యమే గు లేడు గాని గాబూను పియ్య పియ్యంబుల ప్రభుత్వము కాలమును
మ్ము ౧౭॥ ౨౩॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
మద శరీర మను యాసువ కా క్యము చమ్ము నేను దేవాక్ష ము సేయ బూని ఘనా
ము పా క్యంబు వి శిస్తా ప్రకాశము చేప్పి తీసిదియ ధానంబు మేల గొనుచు
గ్గు ౧౭॥ ౨౪॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
ధన్యు లానన్దు మ కేరిన్దును నెదైక ద్దుమ గు కే ౧౭॥ ౨౫॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
స్వరూప గానంబు వాగ్విలసము గురు మిష్ట శేష కాదుంబు ౧౭॥ ౨౬॥ ౧౭॥ ౧౭॥
హా ౧౭॥ ౨౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
ర్తి ౧౭॥ ౨౮॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
టణ్డే నీ పురాంబుల శైష్ట్యంబు ౧౭॥ ౨౯॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥

క॥ అరివరిన రతివన విల్లుచు చుట్ట ౧౭॥ ౩౦॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
డె॥ కానధీశ్వర మనపవన జులు చమ్ము కొతుచు ౧౭॥ ౩౧॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
డంబు జకేతంబు బుజా తంబు మడచలధీరు డెటిలాగ మాంక ౧౭॥ ౩౨॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
కంఠపక గురుమాత్యూరంబు ౧౭॥ ౩౩॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
జోత్తమ శ్రీధరు ౧౭॥ ౩౪॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
భావ తాదక స్వభావ దాక్షిణ్యంబు సేచి చిత్తంబు జ
భావ మూర్తి ఘనమిదక తోపితమక శరుంబు ౧౭॥ ౩౫॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
మండులిల నదకు కాట్ట నేకృంధ విజయతమకూర్చి విహరంబు హరికు కూర్చు
తెం॥ ౧౭॥ ౩౬॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
వీశ్యాదిక మా విరోచన విధు దాహాసంబాద యాభావంబాగు ౧౭॥ ౩౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
మము శిష్టవృద్ధురాంకి కా॥ గ్నావై త్ర తనుటన్న వేదము యదాదంబు వ్యేకే
డియ్యుడక ౧౭॥ ౩౮॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥

సీ॥ కీ॥ ముత్త మాంబు కేరుచు విజయంబు గోరు పల్కంక బోధకొల్
గోరి బిర్రు గావారులు కీ॥ వినిరముత్ గోరుచు గావారు ౧౭॥ ౩౯॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
దామంబులను రూపవారములంబు కేరుమండ ౧౭॥ ౪౦॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
ర సార పట్టంబు విజయమా ౧౭॥ ౪౧॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
కంఠ మూర్తి కానుకోయిల పల్కంకంబు ౧౭॥ ౪౨॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥
కుడపుమా ౧౭॥ ౪౩॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥ ౧౭॥

సీ॥ చందనాచలశైలమందిరంబుననుండితొందరసారెకువిందుసేయు॥ కుం
దబృందంబులయందుపొందుగనిల్చు సందడిచౌలకువిందుసేయు॥ మందారభూజ
మాకందభూజములమరందవాసన నాశలందునిండ॥ నిందివరసితారవిందపు
ష్పంబుల యుండై నపుష్పొడికందలింప॥ మందమందంబుగా నందమై భూరుహ
స్పందమై దేవతానందమగుచు॥ సుందరీజనహృదయారవిందములకు ముందులే
నివిచారంబునందడింప॥ నందితపురందరుండైనసుందరునకు॥ ముందరికివచ్చెమా
రుతస్యందనంబు॥౧౨॥ సీ॥ గరుడగంధర్వకన్నరగణంబులు నిభానయాస్సం
తుడెవాయటంచుబలకు॥ సరణిలోకాస్సమస్తాస్సఖినోభవంశనుచు సత్యంబు
బలారిబలకు॥ ఆబ్రహ్మలోకస్థగోద్రాహ్మణే భ్యశ్చ భంభవతంచుతాపసులు
పలకు॥ ధీయుక్తులైనరపాయస్సురాలయో మనుచు దేవాంబురుహాక్షలగనట్టి
పలుకులువినితధాన్యనుచు దేవబృందమాశీర్వదింప నానందముగను॥ సుందరీ
మణినందకమనందుజేచ్చి॥ దండు వెడలెనుమారుడుద్దుడుడగుచు॥౧౩॥

శా॥ సేవాధీగ్వరుడవ్వసంతుడు సుహాసీరాదిబృందారకుల్ నానాభం
గులసన్నుతింపజగతి నాధుండ నానొప్పియాసేననతన్నిరుపకబంగొలువ భాసి
ల్లెంతదగ్రంబునన్ సూనాస్త్రిండునుసక్తింపగదలెన్ మూర్ఖ ప్రభాళిలల॥౧౪॥
క॥ ఖగరాక్షమనుకొమరుడుఖగవాహుడుఖగరధుండు ఖగసేనలతో ఖగసర
ణిసాగినడచెను ఖగపతిభిలేజుడగుచుఖగపతిమెచ్చె॥౧౫॥ క॥ హరకాము
లకిరువురకుం॥ మరమగుననిదలచిముదముతోడను యాభేదరులవిమానంబులపై
దిరముగ గూర్చుండిబుడచుచేరిరిగూడె॥౧౬॥ సీ॥ యీదనప్రియవాక్కులీశు
రావించినయిల్లనిగ్నిల నాదరింపకున్నె॥ యీపరహంసలదాపుజేరినజూచికలి
కిమోహంబునగలెయుకన్నె॥ యీశుకసంతతినేసారబాచిన చెలియకామంబు
నజేరుకున్నె॥ యీమాధుకరబృందమీక్షించివేడఁ తోచిల్కలకొల్కలరక్షింపకు
న్నె॥ ఇట్టిచక్రాభిషేకనయెదటనిల్వ యంపుమీలగనతి విహరింపకున్నె॥ య
నుచుగుంపులగూడిపచ్చాక్షులెల్ల॥ నాదయాసిరిమేడలవాడలందు॥౧౭॥

క॥ పాటలగంధురీపీట॥ నాటలపాటలకెలగిననీవేడుకతో పాటం
చితనుచవర్ణం॥ దాటించిరన్నగఁపురముఘటిశెలంగ॥౧౮॥ చ॥ చనిచని
మీనకేతనుడుసారసగంధినిబొచ్చింట్లను॥ వనజదళాయలాక్షిహిమవంతము
గంధెలతాంతధౌతకాననగి॥ దిల్లికాతరువున ప్రదయామంచిత్రకాంతము॥
వనరుహవైరిరత్నరుచి వప్రవిమంబితచంద్రనాకము॥౧౯॥ సీ॥ అనపాయ
పద్మమహాపద్మకచ్చప మకరాదినవనిదిమానితములు॥ శ్రీయుతోద్భవనగాజవ

నదల్చుగాకపికచేష్టబుజూచికపంచుగాకనే! పల్కినపల్కుబొంకగునెపాకవిగో
ధిసభాకేతరంబునక॥౧౨॥ఉ॥ రానిప్రయోజనంబుతనురమ్మునికోరినరాదుగాని
తా! నూనదురాచలంచుపనిమాకదివద్దనిపారజిమ్మినం! తానతిమూఢుడైజనుడు
తధ్యమెరుంగగలేడుగానిరాబూను ప్రియాప్రియంబులప్రభుత్వముకాలచును
మ్ముకోమలి॥౧౩॥ఉ॥ అధఃమెరింగినీవిటులనడ్డగరాకునతీపగోపకా! రాధః
మిదంశరీరమనుచూఢునవాక్యమునమ్మునేనుచేపాధఃమునేయబూనినీఘనాధః
ముపాస్థపలాలిపిచి శాస్త్రాధఃముచేచ్చతీవదియ ధాధఃము మేలగనీకును
గ్గు॥౧౪॥గీ॥ స్వస్త్రికుసుమధర్మంబుచేబూనిస్వమ్మూర్తిగోప్రభుత్వనేయి!
ధర్మమగతానధర్మమిశేరివర్మయగునెదైగధర్మయగునే॥౧౫॥గీ॥ ఆశ్చర్యబుద్ధి
మ్ముఖనామబుచ్చివాగ్విశేషమగు గురుబుద్ధిన్విశేషకాయుటన్న! పదముచురా
హ్మదఃపరస్త్రి! చన్దిబునీ నమూనితినేయు॥౧౬॥గీ॥ సర్వసుఖములంగ
స్త్రి! పారపాపముకుడుగునేయిదీరదేవతలకొరకుచాల్చుచన్ద్రవ్యమా అనియను
టచేసి! నేనది మారెనుచునెప్పుడే॥౧౭॥

క॥ అనిపల్కిన రతివనవిల్లిరెచల్కులు! వినిసతీవహుణిధర్మంబుననుం
డై! నావధీశ్వరభువనవవంజములునమ్మకొతుకమోయె॥౧౮॥సీ॥ అంశజగదధర్మ
డంబుజుకేతనుడుంబుజాతాంబకుడచలధీరు డభిలాగమాంశచుపిఁతప్రజ్ఞుండు!
కందపఁగురునమాఖ్యాసగుండు! పరపుష్పజవభాగంకరంజచక్రండు! శ్రీతనూ
జోత్తమశ్రీధరుండు! భావజాతాధఃస్వభావదానఘనంబునెను చిత్తాంబుజ
భానుయూర్తి! ఘనసుదకఁతతోషితఘనతరుండు! విష్ణుభక్తశ్రియంబుకవిప్ర
భుండునిలసదగుకాబ్జ నేతృండువిజయరతుండుక్రూరవిహరుండుహరికునూరు
జెలంగె॥౧౯॥శా॥ ఆచయ్యారమునావిలాసగరిమంబాడైర్యమాశౌర్యమా! సా
వీశ్యాదికమా విలోకననిధందాసాహసంబాద యాభావంబాగుంబెన్నగాన
మముజెప్పచ్చచ్చరాకెరికా! త్నావై పుత్రులుటన్నవేదముయధాధఃబయ్యేనే
డియ్యడక॥౨౦॥

సీ॥ కీరమున్ గూఁకెక్కి కేరుచునిజయంబుగోరుచునిర్వంకభోరుకొల్కు;
గోరబరీరుగాబారులు దీరిదిసీరముత్ గోరుచుగారవిండు! సారెసాశెకుజేరి
దారుంకన్దును యూరవారనుదండజేరుచుండ! సారకదృష్టింబారెరిరసా
రసారసబృందవిహారమూర! నీసారకధీరతనీరుగారిధీరకామకన్యకయవి
తారమూర! కామకోయిలపంబుహంకారమొప్పు సార్వరివెడతెనువీరుడైచూ
రుడవుమా॥౨౧॥

సీ॥ చందనాచలశైలమందిరంబుననుండితొందరసాగెకువిందునే యొకుం
దబ్బుందంబులయందుపొందుగనిబ్బు సందడిచొలకువిందునేయి॥ మందారభూజ
నూకందభూజములమందవసన నాశలందునిండ॥ నిందివరిసితారవిందపు
ష్పంబుల యుడై నపుష్పి డికందళింప॥ మందమందంబుగా నందమై భూరుహ
స్పందమై దేవతానందమగుచు॥ సుందరిజనహృదయారవిందములకు ముందులే
నివిచారంబునందపంప॥ పదిరవురందిరుండైన సుందరునకు॥ మందరికివచ్చెమా
రులెన్యందిసంబు॥౧౨౨॥ సీ॥ గరుడగంధర్వకన్నురీగాంబులు నిభానూస్సుం
తుదేవాయుటంచుబలక॥ సగిణిలొకాస్సుమస్తాస్సుభినోభవంసుచు సత్యంబు
బలారిబలక॥ ఆబ్రహ్మలోకస్థగోదాష్మాణే ఘృక్కు భంభవతంచులొపసులు
పలుక॥ దీరుక్తులైసిరి పాయస్సురాలయో దునుచు దేవాంబురుహాక్షలనగనట్టి
పలుకులువినితదాస్సుచు దేవబృందమాశీర్క దింప నానందముగను॥ సుందరి
మణిచంకమునందు నేర్చి॥ దంఠివెడలెనుమారుడుద్దలడగుచు॥౧౨౩॥

శా॥ శేచాధీశ్వరుడవ్వసంతుడు సువాసీరాదిబృందాఁ కుత్॥ నానాభం
గులసన్నుతిపజగతిచాధుడు నానొప్పియొనేనెతన్నిరుపరిగొలుప భాసి
ల్లెంతదగ్రంబునన్॥ సూవాస్తుండును నచ్చులిపగదలెన్మూర్తి ప్రభావలల॥౧౨౪
క॥ బగ్గొక్కనుకొనుచుడుబగవాహుబుగగుండు భగనేనలతోబగనర
ణిపాగినదచె॥ బగవతిభలైడుగుఁగిగపలివెచ్చు॥౧౨౫॥ క॥ హరికాము
లకిరువుంకుల॥ దురసుగునిదలచిచుదములొడుచి యాభేదరులుడి మానంబులపై
దిరముగ గూర్చుండిబాగుచుదేరిరాడు॥౧౨౬॥ సీ॥ యీశునిప్రయశాకులీశు
రావించినయింగిరిని నాదరింపకున్నె॥ యీ పరహంసలదాళు శేరసజూచికలి
కిమోహంబునగలయుకున్నె॥ యీశుని సంతరినేపార కాచు చెలియకాచుంబు
ననేరుకున్నె॥ యీమాసుకర్మందమిచ్చుచివేడు శోచిల్కలకొలికి రక్షింపకు
న్నె॥ యిచ్చికారెవరైనయెదలెల్ల యంభవీరగనకు విహరింపకున్నె॥ య
మహాగుణులు గాచిపదార్థంబు చాడమారినేడిలవాడలందు॥౧౨౭॥

క॥ వాబలగంధురీవిల॥ వాబలపాబలకెంగురవేడుకతో॥ పాటుం
చిరమచుచ్చు॥ వాబలమిప్పుగల పురిముఠ కెరిశెలుగ॥౧౨౮॥ చ॥ చనిచని
మీనకేరమహిపార పగంధిసూదియిల్లుచు॥ పనడవకొలుచుచు సోమపంతము
గంపెలతాంతిభాశకాననగిరి చిల్లికారంభున ప్రవలమురి చిత్తకాంతము॥
వనరుహవైరిరత్నంబుచి వప్రవిచరితచంద్రనాకము॥౧౨౯॥ సీ॥ అనపాయ
సద్గుహానర్మకచ్చప మరగావిషగిరీమూరితిములు॥ శ్రీయతోద్యానగాదేవ

దృగ్విభ్రమభేదరసుందరీకీర్తితములు! ఘనపుష్పజాలమాగప్రదేశానుత! వ
సజాతేసంతానవైభవములు! హరిరత్నవరసింధుగురునగసందోహ! సదమలర
సనివాసస్థలములు! లోకలోచనజాతమోదాకరములు! భువనసంభవశోభ
ప్రపూరితములు! నవనిపైపట్టణములురత్నాకరములు! గానబడియెనువలరా
జుకన్నులకును॥౯౦॥ చ॥ పురములుజూచిజూచిజల పూరితసింధులుదాటిదాటి
గోపురములుగాంచిగాంచి! మునిపుణ్యవనంబులనెంచి నెంచి భూధరములనాగి
యాగి వసుధాద్రతటంబులజేరిజేరి భీకరహిమవారిపూరముల గన్గొనిగన్గొని
కంతుడంతటక॥౯౧॥ చ॥ అటతనుజూచెచేరువనునాహిమజైలము సర్వకాలత
త్తటగతశీతకాలముసదాసీతజాలమునద్రిఫాలముక॥ పటుసుయశోవిశాలము
విభాగశుభాకరగాంగజాలముక॥ కటకచరన్మదేభతతికంపితసాలము సదసా
లముక॥౯౨॥ వ॥ గాంచితన్నమీపంబున॥సీ॥ సకలాగమంబులసర్వకాలంబుల
ఫలరసపదములైబరగుదాని! పుణ్యహాసీశ్వరపూతతపః! పభావంబుననిత్యమైవ
రలుదాని! జనకపోషకులగూడనివృత్తిచే వనప్రియతతికిరవైనప్రియముదాని! ప
ద్మాసనాధార భావసంస్థితపరహంసలక్కియైనలరుదాని! భూరినిజఘోరవం
శ్యసంఘాతదివ్య గాన శబ్దగ్రహానందమైనదాని! రాజయోగప్రసిద్ధవిరాజమా
నపుణ్యసిద్ధాశ్రమస్థానభూమిగాంచె॥౯౩॥

అందు॥సీ॥ వ్యాఘ్రాజినాసనా వార్యతపోవిధిబూనుచో నాసీనుడైన
వాని! మెండుగామేదాల్పుకుండలితతిజోగి యుండినసవరింపకుండువాని! నా
సాగ్రదృష్టివిన్యాసనిమీలిత లోచనుడైమేలుబాచువాని! యదతదేకధ్యానమున
సంప్రయుక్తుడైమారులేకనుమేనుమరచువాని! భోగరాగవిరక్తుడై దూగువాని
నాగమాంతఫలావాప్తిదోగువాని! యోగిరాజమనఃప్రియత్యాగివాని! భోగిభూ
షణునాశివయోగిగాంచె॥ మఱియును॥ సీ॥ అత్యసఖీసంచయానీతప్రాజాహణ
సుమజాలకాంజలిశోభనాంగి! మందవాతోద్ధూతమహనీయచేలాంచలాబద్ధగంధ
లతాంతకాంత! సర్వకాలముహూర్త సర్వేశ్వరాగ్రసంచార ప్రమోదయో
షాప్రసాద! భయభక్తిసంభ్రమభరితాంతరంగ పూజితచంద్రశేఖరశ్రీపదా
బ్జ! పరమగుణధామదృతదామభవవిరామ! యంబుదశ్యామజేవ రామాభిరా
మ! పుణ్యయోషిల్లరామలూవణ్యసీమ! పార్వతీశ్యామగన్వృత్తైభావజునకు॥౯౪॥
సీ॥ పరభృతభ్రమరాజ్జ్వలంబులబోలు కరభోరువాకేళకరపదములు! బిం
బరంభారాజబింబకంబులబోలు కాంతాధరోర్వాస్యకంధరములు! దఘణీండ
జధను స్తారకాశులబోలుగండగతి భూనిఖవ్రజములు! చక్రచక్రావతేచక్ర

భోగులబోలు స్తననాభికటిరోమసముదయములు! బౌరభవనైకమోహనా
కారరేఖగలిగి సురమర్త్యనాగలోకస్థబారువారిజాక్షిమణిజనవంద్యమృతనరా
మయీరామయనుచును కాముడలరే॥౯౬॥

క॥ సర్వజ్ఞుడైనకతమున! శర్యుండిప్పుంకజాక్షిసౌందర్యము దాసర్వము
నాత్మనెరింగియు! పర్వేందుముఖిన్వరింపబరతెంచెగదా॥౯౭॥ క॥ అంచుంజెం
చలనైత్రనుతించిమహా దేవుసన్నుతించిముదమునక॥ పంచశరుడాత్మలోనద
లంచినపనిసాగునని మెలంగగనంతక॥౯౮॥ చ॥ మరుడుమహావిభూతిపురమ
దనుగెల్వ దలంచిసేనతోనరుగులుజూచి యీతడుహరాదుల గెల్వ ఘనుండు
గానభీకరుడిటనిల్వబో కుముదకాండములందనునేయునంచు భాస్కరుడతిభీతు
డైచరమశైలతటాటవిదూరెనంతటక॥ గీ॥ సరసిజాంబకరాజశాసనమువలన!
కాలపురుషుండుపడమటకడనువేయ నాయితంబైనయెట్టడేరాయనంగ! సాం
ధ్యరాగంబుబరగదత్సంధ్యయందు॥౧౦౦॥ క॥ మదనప్రభువెనువెంటను గదలి
నమదనాగనునగ! ఘనతిమిరముదుర్గదమైజన లోకభయాన్నదమైవిలసిల్లె డెన
లపటుదపకమునక॥౧౦౧॥

గీ॥ తిమిరజముమీదతీరైననింగిచొడోలుచుట్టు నడుమవ్రేలుచున్న! ము
త్తియంబులనగమొత్తంబులై యుడా రైతనరైతారలంబరమున॥౧౦౨॥ క॥ హరు
మైదురమునకేగడి మరునకుబాణంబుగాగమదినెంచిశచీవరుడంపుకొత్తమొల్ల
లవిరిగి త్రియనంగ దోచెవిధుడవ్వేళక॥౧౦౩॥ క॥ చంద్రికయుశివతనుద్యుతిచం
ద్రికయునుగలసిమెరయనంతోషముతో చంద్రావుడైనమన్మధుడింద్రసుధర్మో
క్తిదలచెనెంతయుబ్రీతిక॥౧౦౪॥ శా॥ అవ్వొల్లంటియునమ్మ హేళ్యరుడుప్రత్య
క్షాత్ములైయుండగా! నవ్వీరాగ్రణిమన్మధుండుఘనదర్పాధిక్యకోదండుడైవ
వ్యావీరలనేయకున్న దగవేనాయంచులోనెంచిదా! బువ్వమ్ముల్లరిపించెనిధరి
పయిక్ పుంఖానుపుంఖంబుగక॥౧౦౫॥ శా॥ ఆనాళీకశరుండశోకముఖసూనా
స్త్రంబులికానుపై నానాభంగులనేయగానచలుడైనంజూచి చిత్తంబులో! దా
నూహించిననాశక్తైరవ సుపద్మవ్రాతబాణంబులక॥ జ్యోనాదంబుజెలంగనేసె
నుమహాసంరంభదంభంబునక॥

శా॥ ప్రత్యాల్లిఖపదస్థదపకధనుజ్యాము క్రమిష్టాస్త్రముల్ మృత్యు
ద్వేషికి మేననాపెనహహామీనాంకుడేవీరుడీ యత్యాశ్చర్యముగంటిరేయనుచు
దేవాదుల్ నభోవిధియందత్యాసక్తినిల్పిచూచిరి లతాంతాస్తాంధకారారు
లక॥౧౦౬॥ ఉ॥ అచెలువంపుచిత్తభవు డార్చుచునుత్పలినీరజాత నారాచము

లేయగాగనవిరాజకిరీటుదు రౌద్రదృష్టిచేఱబాచినయంతమాత్రమున చూడకలే
 సుందర దేవకుడయ్యెదోషావరదహకుండు సురసాధ్యగణంబులు తల్లడిల్లగన్॥
 వ॥ ఆనమయియుని॥ క॥ పారిరిగంధర్వాదులు॥ శేరిరసురలమరపురమా పిదగ
 గంబుల్॥ దూరిగికాంతారింబుల॥ దారిరితమతావులనుతాసనవహ్యుల॥ గం
 క॥ అత్తరిచిత్తజనతరితి॥ తత్తరపడిచిత్తమందులహలహాదంబుం॥ చిత్తజనేవ
 నగలిగినవివత్తునతత్త॥ మెప్పుడమిబడిమూర్ఖులై॥ గంగం॥ ఉ॥ అంతమహాత్రిమా
 త్రమునకారలిలేచిజగంబుబూచియావంతికువలినొందును సపహ్యగనాగతవర్త
 మానలొకాంతరికార్యవిత్పత్తి మహాహతిగావునైత్యమాని॥ పిత్రాంతనితాం
 తకొపమునశంభునిజూచినినంగనిట్లున॥ గంగం॥ శా॥ సవిమానవతలలాదికొర
 కైనిచూపువోనాడియాట్రావప్రాంతముజేరి వెత్రితనముంగానెంపగాబూనియ
 దేవుండారులువేడసికొరకునే తెంగగామైచే భావబాద్ధియెరుగజాతక
 వృధాపాపంబుగానిందితే॥ గంగ ౨॥

మ॥ పరశేసుండసిలోకసాలుడనుచున్ భక్తక్రియలందు నలరుటం
 చున్ పరమాగ్ధునూర్తియనుచున్ కావ్యప్రబంధంబునీర్వరదంబుం ద్రెంపించు
 శంభుడనుచున్ సర్వజ్ఞుండంచున్ వియచ్చురులుం మెచ్చెచరెంచిజాడభృంకొనం
 బయ్యెనస్వరవిటక॥ గంగ ౩॥ ఉ॥ శోనానరిండుకృత్యచూచి కష్టముగూర్చుకొనిన
 ట్టిచేతోనిభునట్లు జేసెతివిధాతకనిగలదురు॥ కిరమెగదా భావమునంబుబాదు
 మికభావజునేరమురాదనేరము వానినిదిజేరముభవావశ్యరసనమెల్ల
 డిక॥ మ॥ విలసచ్చాపముబూనిప్రప్తుశరుడైవిష్ణోత్పలంబులెలనినెంబు
 టింపగాదలచిలిలక॥ నేయువోనిట్టిసేతబగామందిల నిరతవానినెనొకం
 లనీకుంజంగంబులకుం త్రాసముబుట్టజేసెవ సహస్రాక్షర్యమువ్పొంగగన్॥ గంగ ౪॥

మ॥ అనియావీరసత్రిగరాసుణి నుహంహంకారసంయుక్తవర్షయద్రావితో
 ఘోరోక్తులటు సాధ్వీతైర్యగంబులగా విసిదాలంబుడతైగిధారి యువసర్వస్వ
 తుడూహించి యోవనితానీలిటలూడధర్మమగునెవర్తింకొనం దెడక॥ గంగ ౫॥

క॥ వీలిలలునొనరించిన॥ నేలిలలునేయకున్నయెచ్చిడికై నం మేలుం
 గీమంజేయగకాలముప్రభువెవ్వరికిని కంజాతముఘ్ని॥ గంగ ౬॥ క॥ వీలాయిలా
 బలుకుటమేలాదాలా బ్ధులమేలారడికించాలనికాలముయూరుట శీలముగాదు
 దుగుబూనుశీతలదృష్టిక॥ గంగ ౭॥ శా॥ అన్యులీకపకారులెవ్వరుత్సవీయప్రాజ
 వోదీగన్ సౌజన్యానూననతిమహత్వ ఘనతీకుంబూచిదే లోకనామాన్యపా

కృతవత్తిన్మందదగవే మాన్యత్వముంబీడిపజఁన్యాశ్వాదిది గీశసన్నతమతీస్వా
 ద్విరత్తీమతీ॥౧౧౯॥ క॥ తాలిమిమేలూనరించును తాలిమిపుణ్యంబులిచ్చు తాలి
 మిబ్రాచుక॥ తాలిమిశుభములూసంగును తాలిమికోరెలనూసంగు తద్యము
 సాధ్య॥ క॥ అనియానతిచ్చిశంకరుడనఘనిగాకాముదలచి యారత్తిధైగ్యంబునకు
 వెరగందియిట్లును ఘనకరుణా వేళుడగునుకామినితోడక॥౧౨౦॥ సీ॥ నీప్రాణనా
 ధుండునీరజబాణండు నంగుడైజీవించుముగళాంగి॥ సాంగుడైనకుసంగకాది
 వరపతక సలుసల్పనిత్యంబునయమమిగి॥ అంగశూన్యండయ్య సన్యయోగ
 సంఘటనా ప్రవీణడైగణనకెక్కి॥ తోటిభంగుల శేయుతోయజానన చిరింజీవి
 వైపతితోడ శిలగుమనిని రతిమహాసాధ్యునిదలలోన కుతుకమొదవ సిగ్గుపడియూర
 కుండెను శివుడుమెచ్చె॥ నమరసంతతిపువ్వవరషమలుగురిసె దెవదుందుభిరవ
 ములుదిశలుబెలగ॥ క॥ అచ్చటివారలుమెచ్చిరి॥ యెచ్చటిలులైనచిత్రమిట్టిదిగల
 దెవచ్చినవల్లభుమరలందెచ్చెను రలితేగనితరలెవలవకవే॥౧౨౧॥ క॥ అనిలో
 కులునుతిసేయగ మనసిజితోగూడివేట్రమల్లడిగొనగా॥ వనజాక్షీరతియుజని
 యెను తనగేహమునకుమహాముదంబెదగదురక॥౧౨౨॥ ఇ॥ ఈరీతింరతిసంత
 సింజినగానీశుండుచి త్తంబులో క్రూరల్పంబునదపకాపకృతి సక్రోధుండైనై
 శేసితిక॥ ధీరాగ్రేసరయూరతిమణియునిందించెమహాకోపియై పీఠంబేయిటనుం
 డనంచుజనియెన్భీముండురౌష్ణాదికక॥౧౨౩॥ సీ॥ దపకకుడేతెంచితనమైనిశం
 నుపైవిరిదమ్మిరూపులువేయుటయును॥ దానిమహేశుండుమానసజాతునంగు
 నిశేసిచెలంగుటయును॥ దానికికోపించిదపకసలరతి॥ పంచామ్యుచాలనిందించు
 టయును॥ ధూతేశుడదిజూచిపొలతుకనూదార్చి మచ్చికతోపతిసిచ్చుటయును॥
 సద్గకారతిపతిగూడిజరుగుటయును॥ యిన్నిమది నెంచిశంకరుడేగుటయునుగాం
 చిమది నెంచినిస్సయాకలితయగుచు గిరిజగిరిశునిమదినిల్వినరభసమున॥౧౨౪॥

చ॥ వరలపమాచరించిసురవందితుశంకరుమెచ్చజేసి హృత్సరసిజనం
 స్థపాలభలససంభ్రమమొందగలోదలంచి ధూధరవరపు త్రిసంతతము తద్దయను
 విశ్రవహించిగ్రాసముం 'మరచితచేకభావమున మాసుగబూనితపంబు సేయ
 గక॥౧౨౫॥ గీ॥ అత్యవల్లభునెడబాయుటనుచితోక్తియంచు మది నెంచిచంచల
 నంచితోరు బాహులతికలపతినుప గూహనంబు సేయుగతికిగె పెరుపులుచెద
 లమెరసె॥౧౨౬॥

గీ॥ జలదజలదుకషకకజనులతోడ॥ జలమొసంగెద హలవృత్తిసలుపుడ
 నును॥ పరమదయశేత నెలుగ త్రిపలికెననగ॥ సుతరాశనుస్తనితలాపైనపు

దు|| ౧౨౭|| క|| త్కౌకాంతపయినిఘనపతి| పాకటముగజల్లునట్టిపన్నీరనగా
లోకాస్సేందముసేయుచు| శీకరపక్షంబుగురిసెశీతలకరమై|| ౧౨౮|| గీ|| ఘనఘ
నఘజంగుడిలయనుకాంతతోడ| చేడుకలరగమరుకేళిగూడువెళి| హాళినినరించు
నఖరక్షతాళియనగ| కక్షకాభీసాలమాగఁగఱముదోడె|| ౧౨౯|| గీ|| జ
లదపల్లవయోగసంచారభావము| లకుబాంగినధారుణీజలజముఖికి| రహీజనిం
చినపులకాంకురంబులనగ|| సస్యములుమొల్చెధారుణీచక్రమందు|| ౧౩౦|| గీ|| పా
రిధరరాజుమేదినివారిజాక్షి| మీదపరిహాసమునజల్లుమిక్కిలంపు| మల్లికాజాల
ములనాగసుహీమదనరి| కరకలిలగురిసెశీతలకరములగుచు|| ౧౩౧||

క|| కాలకిరాతుడజాండపు జాలంబునకంజరీట జాలములీలం| దోలిన
పోలికగ్రాలెం| భూలోకములోనమేఘ పుంజముదళమయి|| ౧౩౨|| గీ|| త్కౌత
లాంగణమున జలధరంబనియెడి చప్పరమునవ్రేలుసాంద్రదీప్తికా లలిపటోలికా
శలాటులగతజాఁవక్షఁధారలట్లవనుధయందు|| ౧౩౩|| ఇట్టివపాకకాలంబున|
క|| పిడుగులురాలిన నెంతయు| జడియకపటుగజీతములజంకకజడిలో| జడియు
చువరదీక్షావిధి కడుతపమునరింపబూసెగౌరితరముగాఁ|| ౧౩౪|| గీ|| సర్వది
నకాలపాలితశాలిముఖ్య సస్యములుబండకక్షక సమృత్తముగ| నమ్మిచేసిన
భూదేవిగరులకొసగు కామితార్థఫలంబులు గారవమున|| ౧౩౫|| చ|| తెల
తెలదాఁజేమేఘములు దిక్కులుబ్రస్ఫటమయ్యెరాత్రులం కలకలకలాడెవెన్నెల
లు కదఁములింకెను కాశపుష్పముల్ తళతళలాడబూసె దొరదారులవంకర
లూడెకుల్యలం జిలజిలలాడెనీరములు చిత్రముశారదవేళనెల్లెడన్|| ౩౨౬|| ర
దనంతరంబ||

సీ|| అలకేశ్వరాశాసమాగతశీతల వాతకంపితమానవవ్రజంబు| నిఖిల
క్షపాహీమానీదాధితాశేష పద్మజాంబోద్భవప్రాణిచయము| సకలసమిజ్జాల
సాఘపూజితవృద్ధధూమసంయుక్తవాతూలసఖము| ఘనశీతకస్తూరికాగంచక
ర్పూర పన్నీరవస్తుసంభావితంబు| బీదబువణంకపంకజప్రియముగృంక వృషమి
జలమింకనాపగాజడముజంక| జగములుదలంకవేగుడయిఖగుడుగృంక| నమరె
నకలంకశీతకాలముకడంక| ౧౩౭|| ఉ|| అట్టివిశేషశీతసమయంబున పార్వతి
దేబగళ్ళిని ట్టట్టులబోవబోకనరుదందగకుత్తుకబంటిసిటిలో| గట్టితపంబుజెసెక
శిఖండకీరీటునిగూర్చివేడ్కతో| నిట్టిదృఢవ్రతల్గలరె యీభూవనంబులయందు
నెంచగన్|| ౧౩౮|| చ|| అహములువిస్తరించెనీశలన్నిగృతత్వమునొండెకాంతిచే|
దహనుడుదేజరిల్లెవనిదావధనంజయకీలలాప్పెభూ| రుహములుపండుటాకుల

విరుద్ధములయ్యెకు బేరదిక్కు-కుం మిహిరుడుమళ్ళి తేజమున మించెను వేసవివేళ
నెంతయుక॥౧౩౯॥ క॥ ఖరకరకరణనిషీడిత నరసశుమ్మగపతకముఖ్య నానా
జంతుల్ తరుగేహవరగుహాదుల వెరవాప్పివసించిరట్టి వేసవివేళన్॥౧౪౦॥ క॥పం
చానలమధ్యంబున పంచానలమధ్యయైన పార్వతివేడగన్ | పంచాక్షరిజపి
యించుచు పంచాస్యనిజేచెకనెద ప్రపంచంబెంచన్॥౧౪౧॥ ఇవ్విధంబునవర్ష
శీతోష్ణసమయహోరాత్రంబుల అచలాపద్మిని స్వాహాకాంతలంబోలియుండి
నిరాహారమై యప్పార్వతీ తపంబొనరింపుచుండెని సూతుడు శవునకాదుల
కెరింగించె॥౧౪౨॥

ఉ॥ గోపకుమారసంతుషిత గోపవినిజితభ క్తలోక సంతాపవినీల
రూపఖల తాపితకోప శృతిప్రదీపసద్భూషకలాపకాపురుష భూధరగోపధృ
తప్రచాపసల్లాపనుతప్రతాప విపులాపవినాశితపాపరూపకా॥౧౪౩॥ క॥ గో
పాలగోపచాలక | గోపాలకవినుతతుషితగోపాలవరా | గోపాలకగోపాలక
గోపాలాగోపబాలా గోపాబాలా॥౧౪౪॥ మాలినీ॥ సమరవిజయలీలానద్దు
తాఘాల వాలాకమలజముఖ పాలాకాలకాలానుకూలా | కమలవసతిలోలా
కాంచనోత్కృష్టచేలా | కమితదురితజాలానర్వమాసింద్రఫాలా॥౧౪౫॥

గద్య॥ ఇతి శ్రీమత్సార్వనారాయణకరుణాకటాక్షవీక్షణామ్
తథారాసముద్భూతకవితాప్రసిద్ధాత్రేయగోత్రపవిత్ర
వెంకటకృష్ణపాత్రరామయామాత్యపుత్రసకల
సుకవినికరవిధేయ వెంకటకృష్ణనామ
ధేయప్రణీతంబైన హైమవతి
పరిణయంబను మహా
ప్రబంధంబునందు
ద్వితీయాశ్వా
సము.

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

శ్రీమస్తు.

మోమవతీపరిణయము.

తృతీయఃశ్వాసము.

క॥ శ్రీవద్ధోపసరోజా ౪ మానసం రగలర్యోగం ౬ రూపగ్రావమే
సోమనీరదః కోమలరుచిజాలనిచ్చగు శగోపాలాగి॥ ఇతి ఆంధ్రీర్మయమునకా
దులగుబ్రహ్మణ్యుల్ మునిద్యుల్ ఘనః కోకలర్యోగం హోమితురయ తామంభజ్జ
గజ్జాతుసత్తై కానుపమ మేమహులగనిత్యైక గ్రహావయవో నాకారు
ణ్యసముద్రముందు కదలివ్రాశించిచెచ్చవే॥౧॥ అనికెకించుకొనిజనితులారా
నములనితికొతుండుచుల్ల శగోనగా శంకార్యోగం రిణంబున తినుచుంది నిను
డటంచు నలడిట్లనియెన్ ॥౩॥ క॥ అని తామ్యగిరికి రాతియుజనుచు నిజన
హాసాధమునం దీరిచినశయ్యలనరిగి నీరటచువిభాన నిలుచున్ బుర్రెన్ ॥
౪॥ నీ॥ సర్వజ్ఞ వరునయ్య నుత్పిదకోద్యాచివివేసి యుండు చున్నాడు
మినయ్యెలనాగగూర్చియు చూడెనుమోచుచు సమచుండును
చ్చపలాక్షీసన్నిధిశేన మదిసంతరించుచుండెన్ ॥౫॥ అనిచున్నాడు
మైత్రీ సేయబూనినట్ల సేయచగనె యహమాంబులనుచు వివేచింప
దుగలడెకరగత మావెప్పిదొలగఁజెన్ ॥౬॥ అనిచున్నాడు
డబడజేసె నాదుడుతుతనము॥౭॥

క॥ భూతవలనయ్యెన్ గెనె మారయెన్ గెనె మారయెన్ గెనె
భూతంబుగానె గెల్పెన్ గెనె మారయెన్ గెనె మారయెన్ గెనె
పమాచగింపగెల్పెన్ గెనె మారయెన్ గెనె మారయెన్ గెనె
యెచో చేచేగిల్పెన్ గెనె మారయెన్ గెనె మారయెన్ గెనె
చ్చటనాడేటి కొన్నుతోచ్చుచున్ గెనె మారయెన్ గెనె మారయెన్ గెనె
దునన్నచేడెతో నామాచెన్ గెనె మారయెన్ గెనె మారయెన్ గెనె
సహాయితమోగ్నివైచాన్ గెనె మారయెన్ గెనె మారయెన్ గెనె
మువిశ్వంబులో॥౮॥

క॥ అనివల్సినగతనూజనుతనమనమునదలచి నివృద్ధులహతహస్తాద్భుతాః
 ఘనవిరహాంబుధిదేవేనువనమరిగినగట్టుగట్టువానితెరగునక॥౨॥ సీ॥ శుందాని
 లంబేచమదిబూనిమెయినున్నసారులుమ్రొంగునటంచువెరచిమాను॥ వేడిపెన్నెల
 గాఢవిధుడులోనదలంచికినుకచేతలదాల్చుడనుచుమాను॥ కోయిలలేచెలదేగి
 కూతగాయగబూనివినబడుతారకంబునకువెరచు॥ నంచలపిండుమదిచియేచ
 గబూనితమరౌతుపాటుకుదలకియుడుగు॥ నిర్లుశత్రుబలంబుపెంపెక్కిమిరి॥ పె
 రిగియామెక్కియుండియుతరుగుగాని చిత్తజపితాచమాతనిజేరిమిగుల॥ వగల
 బాగలగజేసెపెంపగదొలంగ॥౧౯॥ ఉ॥ కంటికినిద్రరాకఘనకార్యములందుమన
 స్సురాకకేగంటుచుసేవకాదులను గన్గొనవేడుకలేకగిబ్బరాదంటునుజూడబోక
 ప్రమదప్రభుడీశుడుగట్టుపట్టి వాల్గంటినెదందలంచిత మకంబుననుండగ దైవి
 కంబునక॥౧౦॥

సీ॥ ప్రతిదినక్షణపరబ్రహ్మదర్శనలాభసంతుష్టమానసచరులునరులు॥ గం
 గాదిప్యూతరంగిణీసందోహసలిలపూరితకవండులులుబలులు॥ కోపప్యణ్డకృత
 గోపదయానురేంద్రీకృతపరిశుష్టతృణలుగుణలుసకిలలోకోద్భవసందేశసందో
 హసదసద్విలేకకోవిదులుబుధులు॥ వేదతుల్యవచసులువిపులదయులు॥ ఖేదవి
 పినకుఠారులుమోదకరులుసాదరమనోబ్జఘనులురాసప్తమునులు॥ వచ్చిరాచం
 ద్రశేఖరావాసమునకు॥౧౧॥ క॥ వచ్చినమానులచడివినిజెచ్చెరసారునికీయు
 న్నచిత్తజఘాతంబుచ్చటనుండక నరిగెవియచ్చరమునివర్తచర్యలట్టివిగావే॥౧౨॥
 మ॥ పిదపన్నానులువేడితోడగనిరాభీమున్లుగొస్తామునిక॥ మదపద్మాస్త్రవి
 రామునిన్వరహిమత్సృభృత్సతాకామునిక॥ సుదతీలగ్నమనోభిరామునిమహా
 శుంభద్గుణోద్ధామునిక॥ సదనోచ్చారితరామనామునిశివుక॥ చంచద్దళ
 శ్యామునిక॥౧౩॥

చ॥ గనుగొనియాదిభిక్షునకు గౌతమముఖ్యులువగదనంబులింపెనయగ
 సాగిసేయగమహేశుడువారికినహాకృత్యముల్॥ నొనరిచినంతసించిమరియున్
 మరియున్కుశలంబువేడియోమునివరులార మీరలుముముత్సఘస్లుదయోగిరా
 జిలోక॥౧౪॥ మీరలువచ్చినకతమున॥ నీరమ్యగృహంబుకరమనొక్కటియె
 య్యోక॥ ఘాతుణిగలచిత్రంబులు॥ మీరెరుగనివేమిలేవుమేలయ్యభళి॥౧౫॥చ॥ అన
 వినిమానులిట్లుచియింధకవైరికిచేట్కనీజగంబునత్వదను గ్రహంబుననుభూతభ
 వివ్యవశేషకృత్యముల్॥ మనమునగామపిండుబుధమాన్య సమస్తమెరుంగుదీవుని
 నిరుతియొనర్పశక్యమెనవిస్తరతక మనుబోటివారికిక॥౧౬॥

సీ॥ చేవుడవై యొక్కదెస సంచరించుటయోగవై నొక్కచోనొదిగి
యుంటును త్రమభిక్షువై నొక్కచోటనుటరాగివై నొక్కచోనాగియుంటును వర్తి
త్వమున నొక్కవంకబోవుచునుంటునతదయాశుండవైనమరియుంటును రాజయో
గంబున చేజరిల్లుచునుంటుభోగివై నొక్కచోమూగియుంటును నరసిచూచిననీసాటి
యమరివరులుగలరె యీరేడడగములఖలవిహరణ వాసవాదిత్యశరణకైలాస
శరణసుగుణగణుతచరణవిశుద్ధకరణ॥౧౭॥ఉ॥ పచ్చిత్వచీయదర్శనమువాంఛద
విర్వనోనర్చినామఃమాయచ్చమరొండుగాన మదియిష్టమెనీకునుచేవకోటికే॥
ముచ్చటగాన శైలజనమోఘమునీవువరించుమీశయానచ్చ తన్వరించినవిచారము
నీమదిచాయుమేలగు॥౧౮॥క॥ దాతొయణిజనియాశితత్వోచేభృజ్జయయ్యెత
కిం॥౧౯॥నోయుత్పిజయప్పంకేజాక్షింశేపట్టుమనిన హరుడిట్లనియె॥౧౯॥

ఉ॥ ఓమునులారమీరిటుఘనోక్తులుబల్కితిరింతె జాలుమీమహనియ్య
బుద్ధులకుమేలనదోచననట్లయోగిరి గ్రామణిసమ్మతించు వెనకంగృతనిశ్చయబుద్ధి
సేయుడోప్రేమవధూవచాన్యులవిరించివిధింధరతల్లిదండ్రులే॥౨౦॥ క॥ వినుడి
నామాటలువేజనుడిభూలోకమునకు శైలేంద్రునితోననుడిజెప్పిన పనివినఘనడి
గిరివరులలోనగనుడిపదపక్ష॥౨౧॥ క॥ అనిపల్కినవల్లేయనిమునిజనులఘనః ప్ర
ణామములుసల్పిమ హేళనియనుమతజనసాగిరి ఘనమార్గముబట్టిప్రబలకౌతు
కమతులై॥౨౨॥ చ॥ పదపడివంద్రశేఖరుమపార్వతిశేయుతపంబుదివ్యదృక్పద
వినిజూచియుట్టులనపారతపంబొనరించువారలీమదవతిగాక నొండురులుమందు
కునైనదలంపజూతుమే! ముదమెసగంగకున్నయదిముఖ్యమే మానుటదైవ
ర్కమే॥౨౩॥

క॥ అనినిశ్చయించికంఠుడుమనమనసోత్సాహబుద్ధిచుల్లడిగొనగాఘన
సుమనోవేగంబునపనివినియెనునంతలోనపార్వతిశేకై॥౨౪॥సీ॥ పంచసాయుక్
కేశచాంచితధౌతచేలాంచలంబునవిగియించిగొను కంచలవిగియించినంచరిం
చదుచుపంచేంద్రియంబులపించుమణిచి కొంచపుదృష్టిగల్పించినా నాగ్రనుం
దుంచివాతంబుబంధించిమించిచంచలకౌశాదిదళింపిలోనెంచిచుచిగాగిం
బువడింపించిమించి మంచిమంచిమునులమించి పంచాక్షరియెంచి దీక్షచేజపించు
చున్న చంచరీకవేణిపంచాస్యమిధ్యమిచంచలాక్షిగాంచెపంచముఖదు॥౨౫॥
ఉ॥ గాంచితచీయవక్త్రమునగన్నడుతేజముచూచిమేలసెలాచంచలలై నకాడి
తలిటుసాహసవృత్తిదలంచువార్తలేదంచుదలంచిప్రేమయుతుడైకరుణింపవలం
చబూనినిత్యంచితవేషభాషణదయాకరభావములగ్గడింపగ॥౨౬॥

సీ॥ శిరమునధరించుసరసిజారివెలుంగ। కరమునహరిణంబుబరిధవిం
 ప॥ తలనున్నచెదలేరుగొలకొలలాడంగ పులితోలువలెవాటివెలుపుమీరకహరి
 కోటిదీపులనిరసింపజాలినవరజటాకాంతులుకరముమెరయ॥ హరినీహరిడిండి
 రహీరపటీరచారుశరీరశృంగారమూర॥ రక్షణపరాయణత్వకటాక్షపక్షపితృ
 ణిమృతదానవిచక్షణంబు॥ మోక్షయాచకలోక సంరక్షకుండుయక్షరాణ్యేత్రు
 డుమాకుఁబ్రత్యక్షమయ్యె॥౨౭॥ఉ॥ ఘోరతపస్సమాధిగిరికుంజరభృత్రిక యుండె
 గానయజ్ఞానినికన్నులారగనదయ్యె మహేశుడుభక్తసంచయో దారుడుగాన
 శాంతముముదంబునుచిత్తములోశెలంగతన్నీరజగంధికిట్లనియె నిత్యదయాద్రు
 వచస్సమేతుడై॥౨౮॥ శా॥ ఓహోమానవతీలలామవినుమీపూహించుగృత్యంబు
 సోత్సాహంబూప్యగబూడబూనిహృదయేచ్ఛన్వచ్చితిం నమ్మనీమాహాత్మ్యంబు
 నెరింగి నాడనికసిమంజేలహృతామసందోహంబుల్ సమకూరజేసెదనుసంతో
 షించియాచింపవే॥౨౯॥ క॥ అనిధారాధరనిస్వనమునజైవాతృకధరుండు మో
 దంబునబలింపనెట్టకేలకుమశంభునిగ నెవ్విడాభయప్రదములుగదురన్॥౩౦॥

శా॥ యీచందంబునగోచరుండైన సర్వేశుండగంజూచి యామోచా
 స్తంభనిధోరుడై లజమహామోదంబునంపీభయచా మర్యంబుశెలంగహస్త
 ములతిప్రాపిణ్యతంమోడ్చి వేయాచింపందను నేరదయ్యె పతిసర్వాధక్షజ్ఞుడో
 హేతువక॥౩౧॥ చ॥ కరములుమోడ్చికట్టెదురుగన్నుడుపార్వతిజూచిభామిరో
 వెరువకునే నెరుంగుదును వెల్లడియెయ్యెత్వదీప్సి తంబుజేకురుసఫలంబగుంతడవు
 కుంబనిలేదిటనుండబాడిగాదరయ్యహంబుజేరునునియానతియచ్చియదృశ్యుడై
 చనెక॥౩౨॥

చ॥ తెరవమహేశుడేగనలుదిక్కులుజూచి మహాత్ముడీశుడితైరగునబ
 ల్మెనాయడనతిప్రమదంబుజనించెనంచులో నరసితదాజ్ఞ బూనిచెలులందరుగొ
 ల్వగనేగుడెంచెభూధరవరసౌధసన్నిధికితండ్రముదాంబుధివెల్లిముట్టగక॥౩౩॥
 ఉ॥ వచ్చినకూతుగాంచిగిరివల్లభుడుల్లము పల్లవింపగా గుచ్చికవుంగలించు
 కొనికూరిమిశీషమముచుంబనంబుపెంపచ్చు పడంగజేసెవనమందలి సాతకలుత
 త్సఖీసతుల్ముచ్చటల్లగాబలుకమోదమునన్వినుచుండెవితగక॥౩౪॥ క॥ జన
 నీజనకులకత్తరివినవెతయె మొగ్గివారునిస్కితులగుచుం- ఘనదీపనలాసగిరిపెం
 పెనయగనట్లుండెనటమహేశ్వరకరుణక॥౩౫॥ శా॥ కైలాసావలనిగ్గతుల్
 హృదయసంకల్పార్థసిద్ధుల్ జటాజాలత్విడ్జితపద్మబాంధవరుచుల్ సప్తఘోర

వేషనా శైలాధీశుని మోలసల్పిరిమహాసంరంఘులై మంగళోల్లీలాకషితస్మా
ణికామావిధుక శాపిథాస్య తేజస్కులై || ౩౬ ||

ఉ॥ ఇట్టులనిల్వగాగనిగిరిందృఢుకంపమునొందిపాదముల్లాట్టుపడంగనే
గితనతోన్ములిదానునునఘృపాద్యముల్బట్టుకువచ్చియిచ్చివరభవ్యసుఖాసన
మంత్రిజూపిల్బుట్టిన భక్తిచేసలేపెఘాస్తలివందనముల్ క్రమంబుగన్ || ౩౭ ||
ఉ॥ లేచినమస్కరించిమునిలీలచే విలసిల్లుశంభులంజూచిమహాత్ములారయిది
చోద్యముక్రోధునివాసపూతిగంధాచలకేగుడంచినవృగాధిపబృందమురతిమీ
రలీకీచకరుద్ధమద్ధరిణికింజనుడెంచుట లేంచిచూచినన్ || ౩౮ || శా॥ యుష్మద్దగ్ధనలా
లసుండనగునాయుల్లంబురంజిల్లెనాయుస్సున్ముఖ్యుడైనైఘామిధరపాలో పా
యముంగల్లెమద్భిష్టాఘాళిదోలంగెసర్వసుమనోభిప్రాయ సానుండనైగ్రీష్మా
ద్యుష్టదినంబులన్ హిమజలాకీణుండనైయుండెదన్ || ౩౯ ||

క॥ మీరేగుడెంచుకతమునఛారుణిగలగిరులలోనధన్యుడనైతిన్ | కోరు
దుమీచునమునగలకోరికలేమణులూకరులూ కోమలహరులూ || ౪౦ || ఉ॥ అత్తరి
శైలపుత్రకరయంబునమానులగానగోరితయిలోత్తమచెంగటంబులువయోగులు
గాంచిచుదండలంచీరిచిత్తరిసుందరంబుగనిభీముడుచొక్కివిరాళిబొందడే | యి
త్తరశాయతాక్షిజగదీశ్వరియంచుదలంచిరందరున్ || ౪౧ || ప॥ అవసీభృద్ధరకా
ప్యభూధరగృహుండా రాజరాజప్రియుండువిధూత్తంసుడుశంభుడాహాటిబలా
ధ్యుండయ్యునన్ధీంద్రబాంధవముంజేసినభంగినిపయిదయంతధ్యంబునితోడబాం
ధవమున్జేయదలంచేనేడదికృతాధకశ్రేష్ఠభావింపవే || ౪౨ || క॥ సర్వజ్ఞుడైనశంక
రుడుర్వీశ్వరబాంధవంబునొనరించినచో సర్వసుపర్వులు మెత్తురుపార్వతిసహిం
చుమీవుపర్వతచేర్యా || ౪౩ ||

క॥ వెయ్యేలనీకుడెల్లగనియ్యునునయ్యాదిదేవునిల్లాలినిగా చయ్యననిచ్చె
దననిపలుకియ్యడమాచొలసోకనియ్యవెయ్యనన్ || ౪౪ || ఉ॥ సంతసమందితయిల
పతిసప్తమునిండ్రులతోడనిట్లున్ || వింతలుమీప్రియోక్తులుప్రవీణులుమీరలుకన్నె
నియ్యగా నెంతటివాడశర్వునకునిట్టులజేసెభవత్ప్రసాదమంతింతననేలపార్వతి
నియిచ్చెదశంభునకంచుబలిన్ || ౪౫ || క॥ శుభమస్తవ్విఘ్నమస్తవ్విని ప్రభు
వనవిజయోస్తుటంచుశ్రీరస్తనితత్సభమునులుశుభముబలిగిరి | ఇభగామినిగౌరి
శంభునిల్లాలనుడున్ || ౪౬ || క॥ అనిదీవించినమునులకు | ఘనరత్నఫలాంశుకము
లు | కానుకలిచ్చెన్ | వినయమ్మననగపతితనమనమునజనియించుకోర్చెమల్లడి
గొనగన్ || ౪౭ ||

క॥ యిచ్చినకానగ్రులైకొని చెచ్చెరమునివరులమరలచేతోమోదం
బచ్చుపడనగజకచ్చిరి తచ్చారిత్రములుదెల్పదరమేమనకు॥౪౭॥ ఉ॥ ధీరశుభ
స్యశీఘ్రమనుదీవ్యవచోర్ధులమైనమాకునీచేరువనుండగా దగదుచెచ్చెరబోదుమ
టంచులేచిశృంగారగృహంబుదాటివడిగైకొని యంబరవీధిసేగిరాచారుగునాభి
రాములగునప్తమునీంద్రులుసమ్మతింపుచు॥౪౮॥ శా॥ కైలాసాఖ్యపహీధరం
బునకువకగ్రంజేరిమానీంద్రులవ్వేళంగంచిరి భావిమంగళకళావిభూతసం
రంభునింశయిలాధీశతనూభవాచరితభాషాకర్ణనారంభునిం ఆలీఢాంచితదం
డకాలఘనధైర్యస్తంభుని॥ శంభుని॥౪౯॥ ఉ॥ వెళ్ళినకార్యమాస్యములవెల్ల
డియైగనుపింపగాజగద్వల్లభుడైనశంభునకు వందనముల్లగజేసిభక్తితోనల్లలి
తాహాపీఠములసమ్మదమొందవనించిప్రేమసంధిల్లగవారుచారు ఇణితందగని
ట్లనిరమ్మహేశుతో॥౫౦॥

ఉ॥ శర్వభవత్ప్రసాదమునశయిలవరేఖ్యునితోడవేడుక॥ సర్వముదె
ల్పగానతడుసందియమేటికినెత్తుపార్వతి॥ శర్వునకంచుబలెనవచంద్రకళాధ
రవేయనేలన ప్పార్వతిసద్గుణాదుల ప్రభావమునీవయెరుంగుదేగాదా॥ ౫౧॥
చ॥ తడవికనేల నప్పడమిదాలుపునంకిలేదుగానవెన్నుడు మొదలైనసంగదుల
నుందగువారలదెచ్చివారితోవడిజనచాంధ్రవంబుగిరివల్లభుతోదగజేసిసిమ్మటన్న
డతివివాహమైయిటకుభద్రగతిసేజనుదేరుమీశివా॥ఉ॥ నావుడుమోమునంచురత
నవ్వుజెలంగవృషద్వజుండుప్రజ్ఞావరువారమీహృదయసంగతి భంగినిసేయబూ
నుడితోవభవద్దయామహిమదోచెగాదావెయియేలదీనసంభావనకీర్తిమాత్రవని
భావనసేయుడికేవలంబుగ॥౫౩॥

క॥ ఆరంభించినకార్యము పారమునొందింపవలయు పరమావ్రులు
మీరారయభారముమీదేబీరములింకెలపెచ్చిపెద్దలమీరల్॥౫౪॥ పంకజాతభవుని
పంకజలోచనురాజరాజు రాజురాజవరులనారదాదిమానిసాధులవేర్వేరవారి
వారివారివారివారి॥౫౫॥గీ॥గరుడగంధర్వసర్వకింపురుషసిద్ధసాద్యవిద్యాధరాష్ట
రస్సంతతులనా ప్రమథగణములబిలచినంభ్రమముకొరకురాగ సమకట్టుడ
త్యనురాగమొప్పు॥౫౬॥ ఉ॥ చంద్రకళాధరుండైనశర్వుడుప్రేమముహుమ్మా
హుదః యాసాంద్రశుభప్రదప్రభవసత్యమృదుాక్తులుచాలబలెనమానీంద్రులు
సమ్మతించిరిగింద్రుమతంబుననట్లుసేయగానింద్రుడుపేంద్రుడబ్జుడనేకులురా
సమకట్టిరాధ్యులై॥౫౭॥

సీ॥ ప్రాసాదవరసాధపంక్తికూటంబుల కమనీయభర్మకుంభములమర్చి

వేదానాశైలాధీశునిమోలసిచ్చిరిమహాసంరంభులై మంగళోల్లిలాకషితపూ
ణికానావిధుకళావీధాన్యతేజస్కులై || ౩౬ ||

ఉ॥ ఇట్టులనిల్వగాగనిగిరిందృఢుకంపమునొందిపాదముల్లాట్టుపడంగనే
గితనతోయ్యలిదాసునునఘృపాద్యముల్బట్టుకువచ్చియిచ్చివరిభవ్యసుఖాసన
మంత్రిజూపలబుట్టిన భక్తిచేసలిపెభూస్తలివందనమల్ త్రమంబుగన్ || ౩౭ ||

ఉ॥ లేచినమస్కరంచిమునీలీలచే విలసిల్లుశేంభులంజూచిమహాత్ములారయిది
చోద్యముక్త్రోమువానపూతిగంధాచలకేగుడంచినమృగాధిపబృందమరితమీ
రిలీకీవకరుద్ధమద్ధరిణికంజనుడెంచుట లేంచిమాచినన్ || ౩౮ || శా॥ యుష్మద్దగ్ధనలా
లనుండనగునాయుల్లంబురంజిలైనాయుష్మన్ముఖ్యుడనైకభూమిధరపాలో పా
యముంగల్తెమద్దీప్యాఘాశీదోలంగసర్వసుమనోభిప్రాయ సానుండనైగ్రీష్మా
ద్యుష్మదినంబలన్ హేమజలాకీణుకండనైయుండెదన్ || ౩౯ ||

క॥ మీచేగుడెంచుకతమునఛారుణిగలగిరులలోనధన్యుడనైతిన్ | కోరు
దుమీచునమునగలకోరికలేమణులూకరులూ కోమలహరులూ || ౪౦ || ఉ॥ అత్తరి
నైపుత్రతరయంబునమానులగానగోరిశయిలోత్తమచెంగటంబులవయోగులు
గాంచిఎదిందలంచిచిత్తరిసుందరంబుగనిభీముడుచొక్కివిరాళిబొందజే | యి
త్తరిశాయతాక్షిజగదీశ్వరియంచుదలంచిరందరున్ || ౪౧ || ఐ॥ అవసిభృద్గరకా
ప్యభూధరగృహంబురాజరాజప్రియుండువిధూత్తంసుదుశంభుడాహణిబలా
ధ్యుండయ్యునిభీంద్రబాంధవముంజేసినభంగినిపయిదయంతధ్యంబునీతోడబాం
ధవమున్జేయదలంచెనేడదికృతార్థశ్రేష్ఠభావింపవే || ౪౨ || క॥ సర్వజ్ఞుడైనశంక
రుడుర్వీశ్వరబాంధవంబునొనరించినచో సర్వసుపర్వులుమెత్తురుపార్వతినపికం
చుమీపువర్వతకర్మా || ౪౩ ||

క॥ వెయ్యెలనీకుచెల్వగనియ్యుషనయ్యాదిదేవునిల్లానిగాచయ్యననిచ్చె
దననిపలుకెయ్యడమాచౌలసోకనియ్యవెయినన్ || ౪౪ || ఉ॥ సంతనమందిశయిల
పతిసప్తమసింద్రులతోడనిట్లున్ || వింతలమీప్రియోక్తులుప్రవీణులుమీరలుకన్నె
నియ్యగాకెంతటివాడశర్వునకునిట్టులజేసెభవత్ప్రసాదమంతితననేలపార్వతి
నియిచ్చెదశంభువకంచుబల్కిన్ || ౪౫ || క॥ శుభమస్తవవిఘ్నమస్తవని | త్రిభు
వనవిజయోస్తటంచుశ్రీరస్తనితత్సభమునులుశుభముబల్కిరి | ఇభగామినిగౌరి
శంభునిల్లాలనుచున్ || ౪౬ || క॥ అనిచివిచినమునులకు | ఘనరత్నఫలాంశుకము
లు | కానుకలిచ్చెన్ | వినియమ్మననగపతితనమనమునజనియించుకోర్కెచుల్లడి
గానగన్ || ౪౭ ||

క॥ యిచ్చినకానగలుగైకొని చెచ్చెరమునివరులుమరలచేతోమోదం
బచ్చుపడనగజెచ్చిరి తచ్చారిత్రములుదెల్పదరమేమనకు॥౪౭॥ ఉ॥ శీరళుభ
స్యశీఘ్రమనుదివ్యవచోర్ధులమైనమాకుసీచేరువనుండగా దగదుచెచ్చెరబోదుమ
టంచులేచిశృంగారగృహంబుదాటివడిగైకొని యంబరవీధిసగిరాచారుగుతాభి
రాములగుసప్తమనీంద్రులుసమ్మతించుచు॥౪౮॥ శా॥ కైలాసాఖ్యమహీధరం
బునకుచక్కంజేరిమానీంద్రులవ్వేళంగాంచిరి భావిమంగళకళావిధూతసం
రంభునింశయిలాధీశతనూభవాచరితభాషాకర్ణనారంభునిం ఆలీఢాంచితదం
డకాలపునదైర్యస్తంభుని॥౪౯॥ ఉ॥ వెళ్ళినకార్యమాస్యములవెల్లి
డియైగనుపింపగాజగద్వల్లభుడైనశంభునకు వందనముల్లగశేషభక్తితోనల్లలి
తాహాపీఠములసమ్మదమొందవసించిప్రేమసంధిల్లగవారుచారు శణితందగని
ట్లనిరమ్మహేళుతో॥౫౦॥

ఉ॥ శర్వభవత్ప్రసాదమునశయిలవరేణ్యునితోడవేడుకక సర్వముదె
ల్పగానతడుసందియమేటికినిత్తుపార్వతి॥ శర్వునకంచుబలొనవచంద్రకళాధ
రవేయనేలన ప్పార్వతిసద్గుణాదుల ప్రభావమునీవయెరుంగుచెగదా॥ ౫౧॥
చ॥ తడవికనేల నప్పడమిదాలుపునలకిలిలేదుగానవెన్నుడు మొదలైనసంగదుల
నుందగువారలదెచ్చివారితోవడిజనచాంధవంబుగిరివల్లభుతోదగజేసిపిమ్మటచ్చ
డతివివాహమైయిటుకుభద్రగతినేజను దేరుమీశివా॥ఉ॥ నావుడుమోమునంచిరుత
నవ్వజెలంగవృషద్వజుండుప్రజ్ఞావరువారమీహృదయసంగతి భంగినిసేయబూ
నుడితోనభవద్దయామహిమదోచెగదావెయియేలదీనసంభావనకీర్తిమాత్రవని
భావనసేయుడికేవలంబుగ॥౫౩॥

క॥ ఆరంభించినకార్యము పారమునొందింపవలయు పరమావులు
మీరారయభారముమీదేబీరములింకలపెచ్చిపెద్దలమీరల్॥౫౪॥ పంకజాతభక్తుని
పంకజలోచనురాజరాజు రాజురాజవరులనారదాదిమానినాథులవేర్వేరవారి
వారివారివారివారి॥౫౫॥గీ॥గరుడగంధర్వసర్వసింపురుషసిద్ధసాద్యవిద్యాధరాష్ట్ర
రస్సంతతులన ప్రమథగణములబిలచిసంభ్రామముకొరకురాగ సమకట్టుడ
త్యనురాగమొప్ప॥౫౬॥ ఉ॥ చంద్రకళాధరుండైనశర్వుడుప్రేమముహుర్ముహు
దాడ యాసాంద్రశుభప్రదప్రభవసత్యమృదుాక్తులుచాలబలెం మోసీంద్రులు
సమ్మతించిరిగిరింద్రుమతంబుననట్లునేయగానింద్రుడుపేంద్రుడబ్జుడనేకులురా
సమకట్టిరాధ్యులై॥౫౭॥

సీ॥ ప్రాసాదవరసాధపంక్తికూటంబుల కవనీయభర్మకుంభములమర్చి

ప్రాకారగోపురానీకాగ్రములయందు తప్తకాంచనసింహ్వాతతులునిల్పి ఘన
మాగణచుంబిదుర్గప్రదేశంబుల భద్రధ్వజంబులుభద్రవరచి ద్వాపరవిధులను
సింగారమూరగచారుతోరణంబులుగట్టితోరముగను సకలగృహములరంగవ
ల్లికలుబెట్టి అమలపరిమళవస్తుధూపములుపెట్టి చారులీలలమర్చిరిపారులెల్లక
రముతోభిల్లెకైలాసపురవరంబు||౧౮|| వ|| అంత|| సీ|| అంచితపూరితపాం
చజన్యధ్వనిఘనశనామోదదస్త్రనితమంచు కమనీయమయిచేలకలితప్రభాతతు
లీ సంచలచంచలావయమటంచు సతతసమ్మోదానుచర జనసంతతిచాతకో
త్తమపక్షిసంఘమంచు నింద్రనీలప్రభసాంద్రదేహచ్ఛవికమనీయ ఘనఘనాఘ
నమటంచు చూపరులుఘనకేతండానిబోద్యమొందె యాచకామృతవర్ష మింప
మరగురియి పంకజాత్మండువేట్రుసుపనుఁజైక్రిలత్కృతోవచ్చెనపుడుకయిలా
సమునకు||౧౯||

ఉ|| హంసతురంగుడై పరహంసలుచెంగటరా సరిస్వతీహంసగతిప్ర
మోదయుతహంసచోనిచయాను మోదుడైహంస సమప్రభాకలితుడైనిజభృ
త్యులుగొల్పి దేవతాహంసచతుర్ముఖుండురజితాద్రికివచ్చెననేకలీలల||౨౦||
ఉ|| ఈవలనావలకసురలనేకులుసాధ్యులుగొల్పి రాగనైరావణదంతిపెక్కిసుర
రాజుమహావిభవంబుతోశచీదేవినిగూడి దివ్యమణిదీధితులుప్పతిలంగదేవరాజీవ
దళాత్ములెల్లనుతిసేయగవచ్చెనువెండికొండకు||౨౧|| చ|| నవనిధిరాజుచంద్ర
భృగునారదమిత్రుడుయత్తరాజుమానవహయవాహనుండుధననాధుడుసర్వమ
హావిభూతిచేనవమణిభూషణప్రకరనాదముతోభిలవచ్చె సర్వదిగ్భుజననుతిప్ర
భావుడయిభోరునశంకరసౌధపాలికి||౨౨||

క|| ఉరగగంధర్వకర్పూర గరుడోత్తమసిద్ధసాద్యగణములు మానీశ్వర
యోగులరుగుబెంచిరి వరుణుడుపరిజనముతోడవచ్చెన్గిరికి||౨౩|| ఉ|| యెం
రుబిల్చి రోప్రసంధులెక్కుడువచ్చిరివారికంబెబల్తొందరతొందరంతొలగదోయి
గళకృముగాకవేట్రునిందినిరతుల్గువేగులయిదేవునిపెట్టికినంతపెద్దలేయిందురు
నట్లు నేనిజమహామహిమప్రభులుల్లసిల్లగ||౨౪|| ఉ|| వచ్చినవారికందరికివారిజనే
త్రుడుసర్వవస్తుసంపచ్చయుడైమహావిభవభావము దోపగగ్రాసహసములీమ
చ్చికనిచ్చెన్పృథ్వికిసమస్థితినిత్యములీలసేయవాడచ్చటన్నవారలకునన్న నివాస
ములియ్యచిత్రమే||౨౫|| క|| కృతమజ్జనభోజనులయితదృతితమఖముఖాద్యసర్వ
ఖచరులు|| అతిముదమునహిమవత్సర్వత గమనవిలోలురైరి వరవాస
మున||౨౬|| అచటన గాధిరాజు మునులచ్చటనుండక నేగువెన్నతద్వదనము

తేవుత్రకవివాహముహూర్తమునించిమెరువింద్య చగమిమందరోదయముఖాప్ర
మహీధరబధు భూమి భృన్నిచయముచిల్చి తేచ్చినిజన్మల కీర్తిజెలంగపిమ్మ
ట౯॥౬౭॥

సీ॥ శ్రీమహేశ్వరుడైనశివునకుగిరిరాజువేట్రవాసినశుభవిన్నపంబు॥ మిక్కి
లిఘనులైనమీకుమత్పుత్రకపరమగుతాడ్యపౌభాగ్యశాలి॥ పార్వతియనుకన్యప
రదినమిధునలగ్నంబునమానిమోదంబుగదుర॥ పెళ్ళిగేయగనిటపెద్దలుదలచినా
రందుకుమీరుసానందముగను॥ సకలబాంధవసురభృత్యసర్వమానిషరులతోడను
తర్లిరావలయునటకు॥ చిత్తవృత్తిప్రకారముచిత్తగించిమన్ననలుగేయుడివికో
టివిన్నపములు॥౬౮॥౧౧॥ అనివ్రాయులగ్నపత్రకఘనచతురుని చేతికొనగిక్ యి
లాసగిరిశునికడకుబనుప నాతడుఘనజవముననేగెనటకుకొత్తూహలియై॥౬౯॥
ఉ॥ అండజవాహనాదిఘనులందరుముచ్చటబల్కలాడ కన్పండుగనేయగాదగు
సభంగనుపట్టుక పడికిచ్చెనా కొండలరేడుబంపెగైకొండనిలేఖతనందశర్వ
హకుండలిశాయకెచ్చెహరికోరెఁగలించెనమ స్తమునీవిన్॥౭౦॥

క॥ అవచ్చినచతురునకపుడివలసినయంబరాదులిచ్చిక్యతార్థకంగావిం
చిహిమనగమునకు వేవేజనవలయునంచువిష్ణుడుబల్కె॥౭౧॥ఉ॥ పెళ్ళికుమారు
జేసిరలపెద్దలుకాంతలరుంధతీసతీహల్లకవాసినీ సకలహల్లకపాణులుగూడిభ
క్తిరంజిల్లగచంద్రధారినిశేషసుపర్వజనోపకారినిసల్లలితాంగహరినినిశాక
రధారినినాగహరిని॥౭౨॥౧౧॥ ఉడేశునిగైజేసిరియక్షప్రభునాజ్ఞ సర్వయత్ను
లుసురలోకేక్షణమోదముగదురగనక్షీణబలాధ్యుడగుచు నతడటనిల్చె॥౭౩॥
సీ॥ ఒకదెసశ్రీనాథుడాయ్యనజనుదేసనాకజక్రిశతధృతిహోయలుమీర॥ నా
కవంకయడేశుడకలంకుడైరాగ॥ నొకవంకచేవేంద్రుడొప్పుచుండ॥ నొకకడ
ప్రమదాదులుత్సహింపుచునుండ॥ నొకగ్రేవనబ్ధిందృఢోజమీర॥ నొకజక్రిగం
ధర్వులుబ్బిగానమునేయనొకవంకకన్నరులురగులమర॥ మేనకాద్యస్సరోస్సత్య
గానమొప్పుభద్రగంధర్వవాహుడైభద్రగతిని॥ యఖిలఖగయుతేపూజేజ్జనను
కగించినకంఠరుడువచ్చెహిమశైలసానువులకు॥౭౪॥

క॥ అలీలచంద్రోదయకాలంబున ఘోరమాన కంఠీంద్రమహాభీల
ధ్వనికెనయగురాజులధ్వనిజలగెడిశలసంతోషమున౯॥౭౫॥ గీ॥ దేవదుంధుభి
రవములుదేవదేవపాంచజన్యగ్వనంబుసంభ్రమముదోప॥ భూధరేశ్వరుడాలిం
చిపొంగిపెళ్ళివారలదేవచ్చిరనితనవారికసియె॥౭౬॥ఉ॥ పరిణయవేషశేయుడని
పార్వతిజూపినపేరటాండ్రుభూధరవరపుత్రిలిచ్చి ప్రముదంబునకొప్పుమరించి

పెళ్ళిజూట్టిరువడి బెట్టికీర్న మునుత్పలచాంధవపద్మమితృలన్కరమరు దందదీచిక
కరకంకణమల్లుగలన్నినించినకొ॥౨౭॥ సీ॥ శిరమునచంద్రభాసురులనుచాల్చి
గొమ్మునహరిమణిహారములధరించి వీసులబోగులవిమలవస్తులు బెట్టితళుకొమె
యిభూతగలధములబూసిగొనులవడ్డాణకాసులుగీలిచియములభోగిభూష
ణములుంచికంధరంబునసీలఖచితమాలికలుంచి యంఘ్రిలపడగదారండెలుం
చి పార్వతిజెలగెవతికన్నపరమవేషయగుదునిశ్చయమిశ్చయపట్టివాడెతన్న
లోనమ్మవారలవ యదలిపకసూర్యునిధికులగావించు మానకెప్పుడు॥ ౨౮॥
ఉ॥ అత్తిరిశైలరాజుముదయందిసులంకనిమిన్నుముట్టి సూర్యుల బాహ్యుణ్ణో
త్తములగిచ్చినుహత్తులుదైవరాజులయెత్తుదలంచివారిల సేర్పునవచ్చుటవంశ
పావనం బిత్తనుపావనం బనుచుహృదియేప్పిత సిద్ధిగదాదలంపగకొ॥౨౯॥

ఉ॥ కావునవారిదోటానుటకయిమనమందర మేగిభంధుసంభావనకృత్య
ములైరపిభక్తిమృదూక్తులచాలబలి- యాదేవులదోడి లేవలయుదివ్యమణుల
మొదలైనకానుకల్ దేవరబంధులంబని తెండురయంబున రండుమెండు
గకొ॥౩౦॥క॥ అనిపలికవారిదోటానిభునరత్నఫలాంకుక ములుకడువేడుకతో
గొనియెదురేగిమహాత్ములగనివినయవివేకబుద్ధికానుకలిచ్చెకొ॥౩౧॥ మ॥ ఘనభ
క్తిసేనిజహస్తపద్మములుజకగన్ మోప్పీశైలెంద్రుడు స్వయంబొప్పుగ కన్ను
లారగనినర్చేభ్యోనుహద్యోన మోయనిచార్చించి నమస్కరించివినతుండై
యున్న పంకజలోచనముఖ్యుల్ గనిసంతసించిరి దయంజైలేంద్రు సదృ
శ్చక్రికొ॥౩౨॥

ఉ॥ పర్వతవంశశేఖరుడు ప్రార్థనసేయగనతరించి గంధర్వసుప
ర్వకిన్నరవితానములుండగువారలందరునీశర్వునిజుట్టిరాగహరిశక్రవిధాత్యమను
ష్యవాహనుల్సర్వముగూచకగాజసిరి శైలవరేణ్యుని ద్వారభూమికొ॥౩౩॥
చ॥ వృషభముడిగ్గిశంకరుడువిష్ణునిరించికుబేరదేవతావృషభముఖోత్తముల్గ
దనిసెంటుచుహవిభవంబునోడరాతుషిత మనంబులై విబుధదుందుభులుల్లసిలం
గభూమిభృద్వృషభునివేశ్యకుంజనియె వేదవచోనివయప్రమోదుడై॥ ౩౪॥
అటవిలోమునునిరాహరిత్రతంబున తపమాచరించినతానుమెచ్చి వచ్చినీకోరి
కలిచ్చెదననిపలిమచ్చిసూరార్చియిచ్చనేగి మరచెనీశ్వరుడంచుమది నెంచిప
రిణయవేషయైగృహమందువివభబంధు జనులకు నెరుకయైగనుపింపవెండియు
తపమాచరింపగదలచెననగ గౌరితపముబూని ఘనదీక్షచేసుండెమరచువాడె

భిన్నమత మెరుగక । నేనుబూనెగానిశేసిసపనేయ మేరగాదు యెట్టివారి
కైన ॥ ౮౫ ॥ ఉ ॥ మానవతీలములగు మానివరాంగులరుంధ్రీమృఖిస్త్రీని
చూచుంబుదీవనలు శేసిసుగంధవిరాజమైన మేల్పూవెతలంటిమేనఘననూతనగం
ధమునల్వచంగళిస్నానముశేసేనస్సదు నిశాకరమౌళిశుభస్రదంబుగ ॥ ౮౬ ॥
క ॥ ఘనసుమహూర్తపునమయం । బనిగురుశతస్థతులుబలగనతరభసము
తోతనవానిచేసుదెల్పుదు । వినయంబుననుండెను సృధిపిసరపతియు ॥ ౮౭ ॥
ఆ ॥ ఆనతయైచిలోలమచి హరిములాప్పుగభక్తితోడనమ్మేనకరత్నకుంభము
చ మిక్కిటమైచిదిలంబువోయగా దానఘనుడుజ్జీలకుల ధన్యడయోళనజేసె
రింగనీశానపదాంబుజాతములు స్వోమయంబగుపశ్చేరంబున ॥ ౮౮ ॥

చ॥ చరణబలంబుశిష్యామనజల్లుకొనెక ఘనభక్తితోడనప్పరమగురా
ధ్యపదిపతిపావన గానకళాధురీణుడై సురవరచారు మూర్తియగు సోమని
పార్వతిప్రేమజూచిసావరమధురోక్తిసిట్లనెయె తక్కటసభ్యులు మెచ్చనయ్యె
డక ॥ ౮౯ ॥ నీ ॥ శ్రమహదేవాయ శ్రితజనపాఠాయ చాలచంద్రధరాయ
పావనాయ । దేవతాధీశాయ దివ్యచరిత్రాయ సద్గుణాధారాయ శాశ్వ
తాయ । కైలాసగేహయఘనవృషవాహయ గంగాధరాయ సుఖప్రదాయ । రా
జరాజసూయఘాజనపాపాయ శ్రీధరమిత్రాయ శివవరాయ । వజ్రవైదూ
ర్యచురకతవజ్రసిల వ్రహ్మరాగాదిభిత్తప్రభావణాయ । అభవనసంభవజనను
కమాప్రకస్త దివ్యసుగుణాంసుచాంపార్వతీందదామి ॥ ౯౦ ॥ శా ॥ అంచు
స్వేదవచోవిధానమగప్రవృత్తులుగా గౌరిసర్విస్వైకరత్నసువర్నదక్షిణలతో
షుద్ధీకాధీశుడా ప్రాంచన్నాతనచంద్రధారికినదా ప్రావిగ్యసంచారికి
ఁచిద్దాసముఖాబ్జహరికిముదా కింకోద్గుణోద్ధారికి ॥ ౯౧ ॥ ఆ ॥ మంగళ
దూర్గగావములు వూటికిమూటికిమోయగాజగన్మంగళమంచుదేవమనిమా
న్యబలగళగళంభుడై త్రిమంగళహరితుల్చెలగ మంగళవాద్యములుల్లసిల్ల
గా । మంగళతంతుగట్టెగరిచుంగ నీచనుమంగళాంగికిన్ ॥ ౯౨ ॥ తత్సమ
యంబు ॥ ॥ ॥ దేవతానుండుభుక్తుకలమంటిల్లెపరమపతివ్రతా పదములూ
చ్చె మింకమందంబుగామందానింబువచ్చె సూనవవకముగుర్యె సురిగణం
బు । మేనకాద్యస్సనోమృదునాట్యముహ్మంగై మంగళనాదముల్నింగిముట్టె ।
చారవసంగితనాదంబుచెలరేగ । గంధర్వగానంబునతకెక్కె । వేణువిణా
మృదంగవిక్యామెనగె । ప్రణుతరుక్మామయూరధర్వణ మహావచోనిర
లిగమయ్యెపధానముగనుజైలశేర్వరకల్యాణసమయమయ ॥ ౯౩ ॥

శా || ముక్తామిశ్రితశాలితండులములకొమ్మమ్మారుబల్మారుసంసక్త్రే-
 మదల్పింపదంపతులు । నిశ్చంకాస్వభావంబునకొక రక్తాబ్జప్రభమిరునంజలులశే-
 షాద్యుద్వముంజేర్చిగా ముక్తభ్రంశమణుల జేలంగెనుకరంబున్ సత్వరత్నా-
 భలకొ॥ ౯౪॥ క॥ మెలతుకొన్నెలదాలును! తలబ్రాలితైరగుసంచినయి-
 కదమలో నలయకమెలగిరిగనలీలలనటనాత్మీయవరవిలాసమహిమచేన్ ॥ ౯౫॥
 క॥ ఆడిరిరంభాదులుగొని యాడిరిదిక్పతులుముచ్చటాడిరిసాధ్యులీ! వీడిరితా-
 సమువేల్పులు పాడిరిగంధర్వవరులుపాటలకడకొ॥ ౯౬॥ శా॥ కిల్యాణోచితకృ-
 త్యముల్నిగమవాక్యప్రాధికోభిల్లగా । కల్యాణోక్తులుసర్వదిక్కులనెసంగానై-
 దునాశ్శట్లుసా । కిల్యంబేర్పడపర్వతేశ్వరివరాగారంబునకొపార్వతీ! కల్యా-
 ణంబుప్రకాశమొందెనే! మవత్త్వాభ్యుద్వరామోదమై॥ ౯౭॥ ప॥ అతనంతోష-
 ముదోపశంభుడు వివాహంబయ్యెమానీశ్వరా! యతయత్నంబున వేద-వోదిత-
 విధిం దైవాళినమ్మోదము । స్తుతిలంబర్వతరాజజాతను మహాభక్తప్రభూతీన్
 గుణో! న్నితచేతోజలజాతధూతపరమానందోచితోద్ధాతనుకొ॥ క॥ సంతో-
 షమొందెనాహిమ । వంతుడు దేవనుతమహిమవంతుడుకాంతా! కాంతుకీ-
 తినినాసా! శాంతునిజామాతగనికృతార్థుడనంచుకొ॥ ౯౮॥ క॥ కమలాకమలా-
 త్సులవా! కమలాసనులనుశచీమఖిభుగధిపతులన్ । నిమలాత్మాసాల్యాగోప-
 ములకొనదమలవసిష్టదంపతులవెనకొ॥ ౧౦౦॥ చ॥ మరెయిదుజేరదంపతులమంబు-
 లపీతములందునుండగా! కరములు మోడ్చిబలెగుఱున కార్యధురంధరుడైనభూ-
 మిభృ! ద్వరుడుసభార్యుడైఫలనువస్త్రవణీగణపూర్వకంబుగా! బరువడిపూ-
 జజేసీతనభావములోముదమందియిట్లునుకొ॥ ౧౦౧॥ సీ॥ పల్వలంబులజేరు పాద-
 ధులవిధంబు! గోరనక్కపొదజేరుహరులభంగి! శారికాస్థలిజేరు సారసంబుల-
 రీతిగురుని కుంజముజేరుకరులకరణి! కుదిరమామడిజేరునదముల పోలికకుంజ-
 సన్నిధిజేరుమూరులబలె! శాఖినిడకుజేరుసార్వ భౌములభాతి తనుతటాకమా-
 జేరుఘనులజెలువు! గానబడెమీరుమద్భుతహరిగణమునకును! చేరుటాత్మదలం-
 చినచిత్రమయ్యె! ననుకృతాధునిగాజేసినారుమీరు! చేవచేవులచేవులుచే-
 వమునులు॥ ౧౦౨॥ క॥ అనిసంతసించుహిమవంతునకు ఘనస్వాంతునకునుతో-
 యుజనేతుంగి! డనఘకృతాధులమైతిమి! పనివినియెదమంచుబలెబలుదయ-
 తోడకొ॥ క॥ ఘణిచియనుడటులబలెను! గణములమనమలరచేవగణకారిలనెన్న-
 ణపూరితనభమైత! త్త్రణమునప్రస్థానభేదిగణగణమోగెకొ॥ చ॥ తనుతమ-
 వాహనంబులముదంబుననెక్కిరమేళచేవతో! త్రమవిబుధేంద్రయశకులదన్యు-

అపేక్షలతోడంజ్ఞవి । కృమములుదిక్కులంబరవ గాజులుదేరిదలుచిరత్తిగె ।
 మముభార దాదులగు లాపసులంజుబూచిర త్తరిక ॥ ౧౦౫ ॥ శివుడుప్ర
 యా చాస్త్రచరసీరుహసంభవచేనెరింగియు । త్వచజుతపమోదయుత శై
 లులెట్లతోడలెప్పితప్రవినులభ క్తిద త్తనవరత్తుఫలాంశుకముగ్గవస్తులకె ।
 సకలయత్నత్తిచిదుకొని సాగరలంఛెవినిత్రలీలలకె ॥ ౧౦౬ ॥

౨ ॥ శృంగారించిగొపతి । పుంగవుపైగర్వవాద్యహారస్వరులుకె । ని
 గలెలంగ నెన్నడు । గంగాధరుదెకెలచృగభగణములుమెచ్చకె ॥ ౧౦౭ ॥
 చులమిలయతోభిరాముడగు చాహిమవంతుడవుత్రీభర్తృకే । హనునగు
 బంపబూనిమణిహరినిభూషణచిత్రవగచేలములసవత్సభాచరశలతులనాత్మ
 సఖీసతనహ । సృములనుదాసికాయుతము సస్కరించితనూజిట్లుకె ॥ ౧౦౮ ॥
 ఆ । అన్యభవత్తపోమహిమనబ్జకిరీటుడు భతకనెయ్యెదై । వన్ముఖవద్గ
 హస్తలికపచ్చిరపెండ్లికేనేమినుండసా । శ్రిష్ణునసీవుభక్త్యయిలవైభవదీయ
 నివాసమైకె । లమ్మునకేయిచ్చటవిలాసమునకెబతిగండియుండుమా ॥ ౧౦౯ ॥
 ఆ । బుద్ధులుజెప్పనేమిటకెపుత్రకిసృష్టిచాలనుంకిన । ద్దుద్ధినినేనెరుంగుచు
 పుట్టిరయింటికిన త్తయింటికికెవృద్ధిదలంచియుండిపట్టవీరు నూరులగాంచిన
 స్వీకృత । చద్ధితభగ్తోగలసి భాసిబునిత్యచియాయున్నుకె ॥ ౧౧౦ ॥ క ॥ అ
 సెచల్గినవినివారొత్తి । తనచునమనసలనెంచి । తరుణీమణికి తినిగురియుచుత
 చజురున । కునుజయిత్తికిమొక్కెగగూడనియగుచుకె ॥ ౧౧౧ ॥ ఆ ॥ మొ
 క్కినకూతుగాంచిగిరి ముగ్గురుమేనకడాలిబొందిలో । మెలకటమైనద్రాగము
 ముచిలవత్తనుజాసుర క్తిచే । గ్రక్కనచేతలందిగిచి కౌగిటశ్శివ హేళ్య
 రుండుని । న్నక్కవచాదరించుననిషచ్చికశెనెనగద్గవధ్వలకె ॥ ౧౧౨ ॥ గీ ॥ అట్లుబు
 డ్దించియాతల్లిదండ్రులు । చాలజాలివొందిదాలకెలు । కేలవీలతోడగించిచె
 పెంచి కేడదాస్వరిమునకుదోడిలెచ్చి ॥ ౧౧౩ ॥ చ ॥ కట్టయింతలయైనవా
 నూనుబలవేగ్గెరంబూపి ॥ చ ॥ సదసమనీధశేశ్వరగడప్రేమశనుభవనోడ
 ప్లెబుకె । ముచెనదచామజుబుయిది యెకగటగిరిమ పాలకీయిడై । ఇ
 యెమనగ్గదిచ్చరవ్యకేద్రును సింహమునీకు నెగ్గచెచ్చెది సుఖమన్నవా
 ర్వరెన్నెగెలగిముబాచె విలాసవైభరికె ॥ ౧౧౪ ॥

౩ ॥ ఆలీలగలిచుటలో । నాలోచనశేసేజనకుడతికుతుకములో । లీలా
 హావనుదాల్చిన । యాలలనేయాదిశక్తియిరిజనుంచుకె ॥ ౩ ॥ శృంగారించి
 మేకియు । రంగజ్జనవిజయహరితురంగముజితసా । రంగముస్వంగముతుంగన ।

భంగమసింగమువిశేషబలమెనగంగకొకటి అట్టిమృగరాజమూపునగట్టుపట్టి గట్టిగట్టిగతండ్రికేల్చుట్టిబట్టి నెట్టకేలకు నెక్కొనిట్టట్టు మనలి పుట్టినిలువాసేజను తరిగట్టితనమే॥౧౦౮॥ శా॥ ఆరీతినగ రాజపుత్రమృగరాజారాధయా వేళన ద్దేరీభాంకృతుబల్లనిల్లనమరస్త్రీనృత్యమెంబొందెనల ఖారావంబులమోసె సంతతమహాహర్షాత్సనన్దోనిరా జ్ఞారిమంగళనాదముల్బరగె సానందంబుగా దిక్కులకొ॥ సీ॥ ప్రమథులిర్గడలసంభ్రమముతో భవజయపెజయిభవ యటంచు వినుతినేయ । దేవాళికారుగృభావేనపాహిమాంచంద్ర శేఖరయంచు సన్ను తింప తాపనదంపతుల్ ధర్మపత్నియుత శివవరత్వంచిరంజీవయనగ రింభా ముఖాప్సరోరాజవనేత్రయ తాడె యటంచునృత్యంబుసేయ । బహ్మవిష్ణుసురేం ద్రార్ధపతులతోడ ధూరిభేరిరవంబులు భేరుకొల్పి సర్వఖగ తారి కావృత చంద్రుడనగ నగజతోవచ్చె శంభుడునగరమునకు॥౧౦౯॥ క॥ పురరాజపీఠిజను చో॥ పరిసాధతటస్థపారవసితాజనముల్ కరమరుదందుచునగజావరమేత్వర యుగముటాచిబల్కిరితమలోక॥

సీ॥ యీచంద్రవదనకై యీచంద్రమాళితాముమ్మారు హిమవంతము నకుజనియె । యీహరిపరిధ్యమియీహరిశరుకైనిహారవరతపంచాచరించె । యీగిరిసంభవయీగిరికునిగూర్చి జేసిన తపమెల్లవాసికెక్కె । యీసర్వమంగళ యీసర్వలోకకు సేపుడెటుజూచి మోహించెనహహ । యిట్టిదాంపత్యముట నావిధికుమహిమ । తర మెనుతియింపనేచట నెవ్వరికీనైన । యెటురుహ నేత్రలారపుణ్యంబుకొలది పురుషుడునుమాటసిజమయ్యెగిరిజకీపుమ॥౧౧౦॥ క॥ అక్షిణ భక్తరక్షణ దక్షకటాక్షాక్షివక్త్రదాక్షిణ్యజానా । పేక్షాక్షిమలసాక్షాదాక్షా యణినేనిసాక్షి తామరసాక్షి॥ మ॥ తగసిపారవృతరాజశేఖరునకుం తధ్యంబుచే లెంచగా దగసిశంభుడుసర్వమంగళకు సత్యునిట్టి దాంపత్యమే । యుగమందై ననువింటిమేనయిన సత్యోదారతంగంటమే । తగసిపారపురాకృతాధిరవగర్వి జ్ఞానసంసిద్ధికె॥ సీ॥ సతివిరిగొల్వనిజన్మంబుజగ్గమే యుదకసంజాతమువృషి ముగక । స్త్రీవీరజేర్చినిచి త్తంబుచిత్తమే గభకచలల్కిలకంబుగాక । దేవినిర వేడనిచేతులుచేతులేతిను వటాజనితపాదములుగాక । గభవీరిబాదచిత్తులుచ త్తులే కాయబహున్దా బకములుగాక । అనుచుకైలాసపటంహర్ష్యరచ్చన త్పసాను స్థితోత్తమరమణులెల్లచందిజనములలి సానందమనసు । సన్నులించి రిపార్వతిశ్వరులజూచి॥౧౧౧॥

ఉ॥ పౌరులు మెచ్చనచ్చగలుపాటలు దామరమహామృతామృతా విష్ణు భేరి

అభోరుకొల్పగ కుబేరవిరించినరోజునాభజం భారులునాళ్ళవైభవమును మ
హిమంధనరారెనానదీ । జారుడుద్రావధారుణికి శైలజతోజనుడంచె సంత
టక॥౧౨౫॥ మ॥ వరనాహంబులుడిగి మాధవముఖుల్ వణికించిదోడ్తోడరా ।
గిరిజాహస్తముబట్టి నూతనవధూగేహస్రవేశంబుశం । కరుడవ్వేళనొసగైరొ
ప్యగిరశ్యంగారించితోన్సంగళా । కరగేహస్తలివేదచూడితఱిగిన్ గారీసమేతం
బుగక॥ క॥ యిట్టిపుహావైభవమున గట్టులదొరకట్టిశృంగుగట్టగమదిలో । బు
ట్టినతమశేకొనితనమెట్టుకుజనుడెంచిమేలు మేడవనించెక॥౧౨౬॥ చ॥ రజితమ
హీధరంబునకురవ్వనిగోరిన లక్ష్మితోడపంకజనయనుండవచ్చి శివకార్యసమా
గతనిజకరాళితోభుజబలముల్లసిల్లి హిమభూధరభూమితలెక వెళ్ళి శైలజద
గబెట్టిశేసి మరలంగిరిజేచెగీర్ణితోళివుక॥ క॥ మిశ్రమరమాకళత్రుడె చి
త్రంబీశ్వరునకాశ్మచెలుపునగిరిరా । ట్టుక్రితపరిభావప విత్రాంగకపెళ్ళి
శేసివెరువరిశేసెక॥ ౧౨౭॥క॥ అనిలోకులుదనుమెచ్చగ । వనజాక్షుడు దేవమేము
వచ్చినపసియయ్యెను నిజభవనంబులకుం । బనినియెదమంచుబలికెప్రమధే శ్వ
రుతోక॥౧౨౮॥ క॥ పలికినయమృదధవునకు । బలికెనుమాధవుడుమిత్ర బాంధ
వభావం । బులదేవపూజ్యభావం బులమదిలోపలపురాణపురుషుండనుచున్ । నీ॥
యే దేవుడతరంబుధూడేవపాతాళ ముఖలోకములకెల్లమూలమెంకి । యేదేవు
నాభిలోనిపద్మసంభవ జన్మకారణపంకజంబుబుట్టె । యేదేవుపాదాబ్జమిదోష
నాకని జహ్నుకన్యానీతజన్మధూమి । యేదేవుచారిత్రమిజననందోహ । పీఠితక
లుసాద్విపాదబంబు । అట్టిశ్రీధరసేవమాంబాపిశేష జాలమునజిక్కుబరచుచున
ర్వజనులమోహవారాళిలోపలనునుగ శేసి । సాక్షివైయుండెదవుగాదెసార
సాక్షి॥౧౨౯॥

క॥ విశ్వాశ్శృంగధవునివిశ్వము సమాధిలోనవెలయుచునుండుం । వి
శ్వంభరసిరునుయీవిశ్వమునకువేరులేదు నెయ్యెలహరి॥౧౩౦॥ క॥ అనివినుతిశే
సిశోచకకన్యకాబరచిత్తురా జి కానుకలిచ్చెక । వనజారిధరుడుగైకొనివనజా
క్షునిలక్ష్మితోడవడిజనపురికెక॥౧౩౧॥ క॥ బ్రహ్మాండయక్షరాజులబ్రహ్మ
ణ్యులుఅభి కామపరులైసిత్వ । బ్రహ్మజ్ఞానులునరిగిరి బ్రహ్మసందమున నాత్మభవ
నంబులకుక॥౧౩౨॥ క॥ పరిణయసమాగతాఖిలగుండోరగనిధసాధ్యగంధర్వా
దుల్ । హరసన్మానితుడైనిజపురములకుండునిదివ్యభూషణధరులై॥౧౩౩॥ ఊ॥
సప్తమహామునీశ్వరులు శైలసుతాయుతచంద్రమాళిము । భ్యాప్తులుగాదలంచి
హృదయప్రియవాణులసత్కరించి సుప్రాప్తయశోభిరాములయి పావనమం

గళస్తుదరాననాః ద్విప్తులవారలుంజనిరిదివ్యుజాశ్రమతత్పరాత్ములై॥ ౧౩౨॥
 క॥ ప్రమథులుగొల్వమనస్సంభ్రమమొందగ శంకరుండుపార్వతతోడం భృ
 మగల్గిరజితగిరివి॥ భృమ కేశులభృమయుమండె ప్రముదితమతియై॥ ౧౩౩॥ క॥
 హైమవతీపరిణయకథ॥ నేనునుజులువనినగనిలిఖించిబడివినం॥ హైమవతీదయ
 బడయుదుగామనుజులు సంపదాయురారోగ్యములుక॥ ౧౩౪॥ క॥ అనియుటు
 సూతుమబలికిన॥ వినిశౌనకముఖ్యతత్వవిస్మయలు మహావిన్యయంబైన యగసూ
 తునిఘనముగవినుతించిరతుల కౌతుకమతులై॥ ౧౩౫॥ డ॥ శోషితహోషకాంతిప
 రిశుద్ధమణి గణభూషణత్యసంతోషబుధాభిలాష కవితోషితభాషసహస్రవేష
 ప్రత్యాషసహస్రపత్ర సుష మోజ్వలపాదవిశేష దేవరాట్వామసిషశేషకు
 లభూషణసోషవిరోధిభీషణా॥ ౧౩౬॥ సర్వద్విపదలాలాడికసీసం॥ శ్రీకమలా
 లాలిశితలాలక పాలక వివర కేతనఘనవీరవర్యపంకజసామ్యాక్ష భక్తాశ్చిరత్నక
 వినుతపావనకరవేదవేద్యకాంచన మయచేలకరుణాలవాలవిజయగుణాకరయ
 జ్జచక్రహస్తజలదసన్నిభ గాత్రశరణాధీనూత్ర॥ విలసదుగోమణివిభాలంబ
 హరదీపమానితదానదేదీప్యమాన॥ భద్రకీర్తిపరేశపాపప్రణాశదైత్యపాశల
 వితృతత్వజ్జమిత్ర॥ చంద్రభానురనేత్రచంచురిత్రా॥

సగభామతైభకందసీసం॥ భువనజాతాయతస్మాజితాక్ష కరుణావా
 ధీగురుప్రాభవాబుధేంద్రసువన జాతోద్భవసోషణాశివనుతావారాశితల్ప
 ధువారమేళ॥ సవనసంరతుకసత్యవాగ్జనగతివాతాయతోద్భవాయుపేంద్ర
 సవినయభ్రాజిత సర్వదేవవరదుర్విగావనీభృత్యవీముకుంద మురదనుజభంగ
 మాధవనిరతశుభదగరుడగమన నిగమభరగనప్రచుచిరకలుషహస్తాభవరగు
 లగణసుశరణవిబుధవరనుత చరణపవిత్రకరుణా॥ ౧౩౭॥ మాలినీవృక్షం॥ సరిసి
 జదళనేత్రాశైలజాధీశమిత్రా॥ సరససుతచరిత్రాసత్యభామ కళిత్రా॥ సుర
 యదుజనజీవాశుంభదాత్య స్వభావా॥ విరచితగుణాభావ వేణుగోపాలక
 వా॥ ౧౩౮॥

గద్య॥ ఇతీశ్రీమహర్షినారాయణకరుణాకటాక్షవీక్షణామ్నః

తథారాసముద్భూతకవితాప్రసిద్ధాత్రేయగోత్రపవిత్ర

వెంకటకృష్ణపౌత్రరామయామాత్యపుత్రసకల

సుకవినికరవిధేయచాగంటి వెంకటకృష్ణ

నామధేయప్రణీతంబైన హైమవతి

పరిణయంబను మహా

ప్రబంధంబునందు

సర్వంబును.

తృతీయాశ్వాసము.

సంపూర్ణము.

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

